

+ I 480210

II 480210

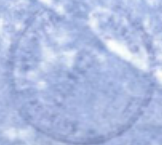
the voice of canadian slovenians

GLASILO

kanadskih slovencev

Izdaja Vseslovenski kulturni odbor, Letnik 4, številka 1, januar 2000, Cena \$4.50

900104195

ŽIVLJENJE, ZDRAVO ŽIVLJENJE

Soustvarjamo ga tudi mi.
S svojim znanjem, izkušnjami, izdelki.
Naša poglobljena skrb je namreč zdravje

ZDRAVILA ZA HUMANO UPORABO

DIETETIČNI IN ZELIŠČNI IZDELKI

VETERINARSKI IZDELKI

BIOSINTETIČNI IZDELKI

KOZMETIČNI IZDELKI

ZDRAVNIŠKE STORITVE

IZ VSEBINE:

Prestopili smo prag tretjega
tisočletja - Vstop v Prešernovo
letno - 'Slovenski dom' Celebrates -
"Priatelj, pomakni se više" -
Poglavje iz Romana o Prešernu -
Kanadski Slovenci v slovenskem
tisku - The Slovenian Canadian
Scholarship Foundation - Pisma
bralcev - Kulinarika - Humor

"PREŠERNOVO LETO - LETO SLOVENSKE KULTURE"

Letos mineva 200 let od rojstva dr. Franceta Prešerna, ene osrednjih osebnosti slovenske zgodovine, ki je s svojim trajnim prispevkom k nacionalni kulturi postal neke vrste sinonim zanjo.

Slovenska vlada je na predlog ministrstva za kulturo leto 2000 razglasila za Prešernovo leto in hkrati leto kulture. Te slavnostne počastitve našega največjega pesnika se bomo skozi vse leto udeleževali tudi vsi drugi Slovenci, ki živimo izven meja naše matične domovine. Tako bo slavil Franceta Prešerna in njegove "Poezije" ves slovenski svet. Slogan leta je Prešerno leto.

"The national revival in Slovene lands at the end of the eighteenth century was generated in... a variety of Slovene dialects. But the distillation of a modern Slovene consciousness in the nineteenth century was made possible only by the work of France Prešeren. It took even thoughtful Slovenes a few years beyond his untimely death in 1849 to realize just what he had wrought. When they did, however, they were able to form a nation out of disparate and disparaged parts, with Prešeren's poetry as their touchstone."

Prešeren v očeh
Ivana Vavpotiča (1940)

"Narodni preporod na Slovenskem ob koncu 18. stoletja je ...zrasel v različnih slovenskih narečjih. Slovenska narodna zavest pa je prišla do svojega bistva samo po zaslugi Franceta Prešerna. Celo razmišljajoči Slovenci so potrebovali kar nekaj let po Prešernovi prerani smrti l. 1849, preden so se zavedli, kaj je pravzaprav ustvaril. Ko so prišli do tega spoznanja, pa so bili sposobni oblikovati narod iz raznorodnih in ponižanih delov, pri čemer jim je bila Prešernova poezija za preizkusni kamen."

Henry R. Cooper, France Prešeren: Pesmi/Poems;
iz angleščine prevedla Marta Pirnat - Greenberg

France Prešeren:

Iz "Sonetov nesreče"

O Vrba, srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta;
da b' uka žeja me iz tvoj'ga sveta
spehjala ne bila, goljufva kača!

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
vse, kar srce si sladkega obeta;
mi ne bila bi vera v sebe vzeta,
ne bil viharjev notranjih b' igrača!

Zvestó srce in delovno ročico
za doto, ki je nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico;

mi mirno plavala bi moja barka,
pred ognjem dom, pred točo mi pšenico
bi bližnji sosed vároval - svet Marka.

Oh, Vrba, happy native village dear,
Wherein my father's house forever stands;
The thirst for knowing drove me from your lands:
That cunning serpent! Why'd I give him ear?

I never would have known how heartfelt cheer
Turns all its promises to pois'nous bans:
My faith in self would not have fled my hands,
Nor I become the toy of storm-tossed fear!

A faithful heart, strong hands not used to bide -
A dowry which no rich girl ever showed -
I would have found in my elected bride;

Its sails all set, my ship in peace would go,
My house from fire, my grain from hail he'd hide,
St. Mark, that is, my neighbor up the road.

English version by Tom Priestly and
Henry R. Cooper, Jr.

uvodna beseda

*Ljubim svoje tišine
in v njih mala rojstva besed:
kot od neke nezemske bližine
je lep ta robati svet.*

T. Pavček

Z veseljem in optimizmom se prvič v tem tisočletju oglašamo s prvo številko našega in vašega Glasila kanadskih Slovencev. Vemo, da boste z velikim zanimanjem prelistali to številko, ker se vam bo morda že zunanja podoba Glasila zdela spremenjena, kar je bil tudi naš namen. V vaše veselje, in tudi naše seveda, ki ustvarjamo vsebinsko vrednost Glasila, pa vas obveščamo, da bo odslej ta publikacija gost vašega doma vsak mesec. Ker so pa naše finančne zmožnosti zelo okrnjene, smo se v uredništvu odločili, da bo Glasilo v kvantiteti pisanih strani manjše, tudi v končni izdelavi skromnejše, zato pa v kvaliteti in medsebojni povezanosti z vami večje. Opravičujemo se, ker že v uvodniku omenjamo teh nekaj naših problemov, ki pa se bodo lahko tudi z vašo pomočjo ugodneje reševali.

Naročnina za tekoče leto je poravnana z vaše strani samo deset odstotno, tudi lanskoletnih dolžnikov je še veliko. Zato, zelo vljudno prosimo, da v doglednem času poravnate naročnino za Glasilo. Ček pošljite na naš naslov. Letna naročnina je še vedno 25 dolarjev, čeprav bo Glasilo izhajalo mesečno. Več o povabilu za medsebojno sodelovanje in pošiljanje vaših prispevkov, ki so zelo zaželeni, pa si lahko preberete na 17. strani, kjer vas urednik Ivan Dolenc še posebej vabi k sodelovanju.

V tej številki Glasila smo posebno pozornost posvetili našemu pesniku Prešernu ob 200-letnici njegovega rojstva in upam, da smo vam ga približali na dopadljiv in zanimiv način. Zanimivi so tudi drugi prispevki, še posebej je vredno omeniti in pohvaliti naše bralce, ki so se v kar lepem številu začeli oglašati in prispevati k živahnejšemu utripu Glasila. Tudi naš namen v uredništvu je, da z novo podobo in z vsakomesečnim druženjem z vami, naša-vaša beseda najde pravo mesto in zaživi!

V imenu uredništva,

Majda Gunžar

Naš ministrski predsednik Jean

Chretien nas je pozdravil na prvi dan Novega leta in tretjega tisočletja z mislijo, da smo Kanadčani najbolj privilegirani ljudje današnjega sveta. Sporočil nam je, da začnemo leto 2000 z zapuščino, na kateri je mogoče graditi še lepšo prihodnost, saj se veselimo neomejenih možnosti za izboljšanje življenja v naši multikulturni skupnosti. Svoje voščilo je Chretien zaključil z "Merci beaucoup" in "Vive le Canada!"

Generalna guvernerka Adrienne

Clarkson pa je v svoji novoletni poslanici poročala o tem, koliko novih kanadskih obrazov je srečala v prvih mesecih svoje nove državne funkcije. Obiskala je že številne kraje v Alberti, Quebecu, Britanski Kolumbiji in Ontariu... in pazljivo prisluhnila vsakdanjim tegobam državljanov iz vseh družbenih slojev. Najzanimivejši del njenega nagovora nam je povedal, da je na teh svojih popotovanjih spoznala, kako zelo vpliva naša geografija na naše počutje, in kako nam naše velike medsebojne razdalje utrjujejo globoko občuteno potrebo po navezanosti na našo novo domovino in medsebojno pripadnost... "Magnetni severni tečaj, ki nas metaforično združuje kot Kanadčane," je poudarila, "nam narekuje, da ravnamo drug z drugim dostojno, spoštljivo, in da skušamo razumeti tudi potrebe drugih..."

Slovenski "kulturni" splet

www.plecnik2000.com

Zapomnite si ta spletni naslov, ki bo v mesecu februarju ponudil svetu na vpogled vse, kar je ustvaril nasloviti umetnik! Svetovni splet postaja zaradi svojih možnosti - od hipertekstnih povezav do audio-video dodatkov- izziv na marsikaterem področju, tudi na področju kulture in umetnosti.. Po tistem, ko so se v Sloveniji odločili, da bodo svetu po svetovnem spletu ob dvestoletnici rojstva Franceta Prešerna predstavili tega našega velikega pesnika, gre po tej poti tudi ljubljanski zavod Dessa, ki se že od svojega začetka leta 1982 ukvarja tudi z vidikom kulture. V Dessi so veliko pozornost namenili Jožetu Plečniku, izdali so kar nekaj knjig, že pred tremi leti pa so izkoristili možnosti svetovnega spleta. Na spletno stran www.trigliif.si/plecnik96/ še danes odhajajo mnogi, da bi spoznali Plečnikov opus, zdaj pa nastaja multimedijško "skladišče" vsega o našem slovitem arhitektu in umetniku, ki je znan in priznan tudi zunaj Slovenije. Plečnikova stran bo pokazala nove možnosti in priložnosti, predvsem pa bo slovensko poslanstvo prenesla v svet.- (Dnevnik)

vsko

VSESLOVENSKI KULTURNI ODBOR
forum za povezovanje, infomiranje
in meddruštveno koordinacijo

Presednik: Ivan Plut
tel: 519.884.9413, faks: 519.884.4464,
e-mail: jplut@golden.net

RadioGLAS KANADSKIH SLOVENCEV
ob nedeljah dopoldne
na CHIN FM 100.7

v poletnem času od 9. do 10. ure,
preostali del leta od 11. do 12. ure

Preko satelita Anik E-2 KU-band se oddaja sliši po vsej Severni Ameriki, preko kabla pa tudi v Bellevilleu, Kingstonu, Londonu, North Bayu, Ottawi, Sudburyu, Thunder Bayu, Timminsu, Windsorju.

Revija GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Dvomeščnik za kulturno, informativno
in medsebojno povezovanje Slovencev.

Izdaja Vseslovenski kulturni odbor
Letna naročnina za Kanado \$25.00

Naslov:
GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV
P.O.Box 3949 Depot 4
Hamilton, ON
Fax (905)561-5109

Naročila za radio:

Vseslovenski kulturni odbor

770 Browns Line, Toronto
ON, M8W 3W2

Faks za radijsko oddajo: 416.503.0983

Po telefonu:

Milena Soršak- Mississauga
(905) 625-4272 služba
(905) 276-7258 dom

Milica Muhič - Mississauga
(905) 274-6782

Dr. Tone Kačnik- Toronto
(416) 922-1161 služba
(905) 233-5616 dom

Frank Novak- Hamilton
(905) 561-1944

PRESTOPILI SMO PRAG TRETJEGA TISOČLETJA

Cvetka Kocjančič

Nekateri so se z veseljem in navdušenjem, drugi z bojznijo in tesnobo pripravljali na prehod v tretje tisočletje. Nekateri so napovedovali pravo katastrofo - veliko računalniško zmedo, ki bi utegnila povzročiti kaos ne samo v računalniškem poslovanju, pač pa tudi v drugih področjih tega civiliziranega sveta, ki je dandanašnji čas vse bolj odvisen od računalnikov. Sicer pa so že naši dedki in babice, ki se jim še sanjalo ni o računalnikih in K2Y virusu, napovedovali, da se leto 2000 nikoli ne bo pisalo. Pa smo se na Silvestrovo prav mirno poslovili od starega leta oziroma od starega tisočletja in prav tako mirno naslednji dan ugotovili, da svet še stoji, da elektrika še gori in nam ogreva naša stanovanja, da je naš denar še varno naložen na bankah, da letala še pristajajo in vzletavajo, da je preko računalniške mreže zemeljska obla še tako povezana, kot je bila poprej, in da moramo na pisma, čeke in račune začeti pisati letnico 2000.

Po uradnih podatkih je okoli 30.000 pripadnikov slovenskega naroda v Kanadi zakorakalo v tretje tisočletje, po neuradnih podatkih pa naj bi bilo Slovencev in njihovih potomcev v Kanadi morda celo do 40.000. Kar veliko število, če računamo, da so naši prvi pionirji prišli v to deželo komaj pred sto leti, prvih 25 let v glavnem redki avanturisti, ki so prišli individualno preko ZDA, pozneje pa agrarni višek iz raznih predelov Slovenije, potem povojni politični begunci in za njimi ekonomski izseljenci. V prejšnjem stoletju smo svojo slovensko skupnost v Kanadi gradili - včasih bolj, drugič manj složno, pa vendar smo si postavili nešteto spomenikov svojega bivanja v tej multikulturni kanadski družbi. Slovenske cerkve, slovenski društveni domovi, starostni domovi in celo slovenski kottički na pokopališčih bodo pričali o naši prisotnosti.

V primerjavi z drugimi narodi, slovenska skupnost v Kanadi ni tako številčna, velika pa je njena navezanost na svoje kulturno, versko in narodno izročilo in prav to nam zagotavlja poročstvo, da si bomo z isto zagnanostjo in z istim optimizmom v tem novem stoletju prizadevali, da bi vsaj ohranili, kar so prvi naši priseljenci tukaj zgradili, predvsem

pa, da bi našim mlajšim rodovom privzgojili naš narodni ponos in naše narodne vrednote.

In kako smo kanadski Slovenci pričakali novo leto, novo tisočletje? Nekateri doma, v krogu družine ali v družbi prijateljev in znancev. Nekateri v krogu širše slovenske skupnosti v društvenih dvoranah. V Torontu je bila dvorana pri župniji Brezmadežne nabito polna in navzoči so v novo leto zaplesali ob zvokih Slovenskih muzikantov. V prijetnem domačem vzdušju so rojaki pričakali Novo leto tudi na Lovskem domu v Allistonu, primorski rojaki pa v svojem domu v Newmarketu. Tudi dvorana pri Sv. Gregorju v Hamiltonu, kjer so goste zabavali Veseli Pomurci, je bila polna. Mladi so imeli v manjši dvorani svojo novoletno zabavo. Veselo je bilo tudi pri društvu Bled v Beamsvillu. V Slovenskem narodnem domu Lipa Park je zbrane goste zabaval trikratni dobitnik Grammyja Walter Ostanek. Dan pozneje so mediji poročali, da je spet nominiran za to prestižno nagrado, poleg tega pa tudi za kanadsko državno priznanje "Order of Canada".

Sredi januarja so se na povabilo Vseslovenskega kulturnega odbora sestali predstavniki številnih slovenskih društev iz južnega Ontaria in razpravljali o tekočih in dolgoročnih načrtih za prihodnost. Vsi navzoči so bili mnenja, da bodo v prihodnosti našo razdrobljenost in razseljenost po širni Kanadi lahko najbolj uspešno

Prešernovo življenje in delo

Vrba, 3. decembra 1800 - Kranj, 8. februarja 1849

Rodil se je v kmečki družini kot tretji od osmih otrok. Šolal se je v Ribnici, v Ljubljani in na Dunaju, kjer je leta 1828 končal študij prava. Nato se je vrnil v Ljubljano in prakticiral po odvetniških pisarnah. Leta 1832 je preživel nekaj tednov svojega življenja v Celovcu. Leta 1846 je dobil samostojno advokaturu v Kranju, kamor se je istega leta preselil. Tri leta pozneje je tam umrl. V težkih gmočnih razmerah. Prvo pesem je objavil leta 1827. S Soneti nesreče je dosegel vrh svoje miselne lirike, v ciklu Sonetni venec (1834) pa je spojil ljubezensko temo z nacionalno idejo. Po letu 1840 se je vrnil k ljubezenski liriki in napisal svojo najpomembnejšo politično pesem Zdravljica. Prešeren je združil duhovno-estetska hotenja romantike z nekaterimi prvini antične in renesančne poezije, s svobodomiselnostjo, svobodoljubjem in nacionalno idejo. Njegovo pesniško delo pomeni prvi vzpon in doslej najvišji dosežek slovenske poezije.

povezovali mediji, kot so slovenska radijska oddaja Glas kanadskih Slovencev, časopis Glasilo kanadskih Slovencev in internetna stran na računalniku.

SLOVENIJA SE ZAHVALJUJE VSKO

K r a n j - Tednik "Gorenjski glas" je objavil poročilo o prodoru Fakultete za organizacijske vede iz Kranja na dve kanadski univerzi. Tam beremo, da so matičnim akademikom utrla pot na univerze v Ottawi in Torontu kanadski Slovenci. Dekan slovenske fakultete prof. dr. Jože Florjančič je s sodelavcema prof. dr. Dragom Vukom in mag. Goranom Vukovičem že podpisal v Kanadi "pismo o razumevanju", ki je prvi korak k uresničevanju sodelovanja med univerzami. Slednje zajema izmenjavo študentov, zlasti podiplomskega študija, izmenjavo profesorjev, računajo pa tudi na udeležbo kanadskih profesorjev in drugih strokovnjakov na mednarodnih konferencah, ki jih organizirajo v Kranju. Podpis memoranduma o razumevanju je pomemben dokument, ki pri kanadski vladi omogoča pridobitev sredstev za mednarodno sodelovanje med univerzami. Predstavniki fakultete v Kranju štejejo to za velik uspeh, "za katerega gre zahvala Vseslovenskemu kulturnemu odboru v Kanadi, ki ga vodi John Ivan Plut in s katerim je dekan Fakultete za organizacijske vede Kranj avgusta lani v Metliki podpisal poseben dogovor, ki se že uresničuje." Poročevalec dodatno omenja na dveh mestih, da imata "pomembno vlogo pri posredovanju na obeh kanadskih univerzah tudi slovenski veleposlanik v Kanadi dr. Božo Cerar in častni konzul v Torontu Joe Slobodnik". — (id)

LETOŠNJA KULTURNA NAGRADA PODELJENA JOŽETU KASTELICU

Dr. France Habjan

Slovenska župnijska hranilnica in posojilnica podeljuje vsako leto ob času občnega zbora kulturno nagrado v vrednosti 2.000 dolarjev osebnosti, ki s svojo prisotnostjo zgledno in dejavno sodeluje pri oblikovanju in razvoju ne le samo pri denarnem zavodu, temveč v celotnem slovenskem kulturnem, družbenem in poslovnem življenju. Letos je glavni odbor te posojilnice priznanje namenil Jožetu Kastelicu, znanemu družbenemu delavcu v slovenski skupnosti v Torontu. Odbor je svojo odločitev takole obrazložil:

“Jože Kastelic je zlahtna osebnost, ki dejansko uresničuje načela slovenske solidarnosti pri ohranjanju slovenske biti v Kanadi. Njegova dejavnost v slovenskem družbenem življenju je bila vedno usmerjena v skupna prizadevanja in zato lahko rečemo, da je danes ‘Kasteličevo poslopje’ na 770 Browns Line pravi osrednji slovenski družbeni center, kjer imajo svoje klubske prostore številne slovenske organizacije, je pa tudi kraj, kjer prihaja do pomembnih srečanj z važnimi političnimi in družbenimi osebnostmi iz Slovenije, kakor tudi s predstavniki iz slovenske diaspore.” Jože Kastelic je znan po svoji darežljivosti in je velik podpornik slovenskega kulturnega ustvarjanja. Podpira sleherni nastop v korist celotne slovenske skupnosti v Kanadi.

Družno s svojo soprogo Tončko je Jože omogočil natis izredno pomembne in zajetne znanstvene knjige Slovenska obzorja izpod peresa duhovnika-zgodovinarja dr. Franceta Dolinarja. Delo je izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu leta 1990. Omenjeno delo je do sedaj najpomembnejši znanstveni opis slovenskega katoliškega gibanja do leta 1990. Omeniti je potrebno tudi to, da je letošnji nagrajenec eden velikih dobrotnikov slovenskim kulturnim in cerkvenim ustanovam v

domovini. Njegova ožja domovina Suha krajina pa bi mogla marsikaj povedati, saj je Jože izdatno materialno pomagal in sodeloval pri izgradnji med vojno porušeni cerkvenih objektov v Žvirčah in Hinjah. Njegove pomoči so bile deležne tudi druge ustanove širom Slovenije.

Kot izkušen poslovnež je nagrajenec takoj “investiral” svojo denarno nagrado: 1.000 dolarjev je namenil škofijski gimnaziji v Št. Vidu pri Ljubljani, 1.000 dolarjev pa slovenski šoli pri župniji Brezmadežne v New Torontu. Kljub številnim življenjskim preizkušnjam je Jože Kastelic pokončna in dosledna demokratična osebnost, ki vedno z optimizmom gleda na prihodnost slovenske skupnosti v Kanadi in je hkrati tudi neločljivo povezan s prihodnostjo Slovenije.

Letošnjemu nagrajencu Jožetu Kastelicu iskreno čestitamo, ustanovi, ki mu je podelila nagrado, pa želimo veliko uspehov.

MENART

Record Company & Publisher
Stegne 21 c. p.o. box 3756, 1000
Ljubljana, SLOVENIA
tel.: 61 15-11-637, 61 15-11-638
mobitel 0609 635 264, fax: 61 15-11-534

27. decembra je umrl Jože Kociper iz Beltinske bande. Kociper—“Joužek” je bil eden najstarejših dejavnih muzikantov na svetu, saj je že kot štirinajstletnik igral z bratoma Pišetom in Jančijem v glasbeni zasedbi svojega očeta. Kociprova banda je nastopala na gostavanjih, veselicah in prošenjih po vsem Prekmurju vse od leta 1938 dalje. Zadnjih deset let je Joužek doživljal novo mladost v nastopanju z Vladom Kreslinom.

Lojze Slak: “Če bi bil konec sveta, bi na Noetovo barko vzel tri stvari: svojo družino, harmoniko in liter cvička.”

OBISK V SLOVENIJI

Bill Kocjančič

Lansko leto novembra sem obiskal Slovenijo in ob tej priložnosti sem srečal več slovenskih narodnozabavnih ansamblov, ki so v preteklih letih gostovali v Kanadi, kot so Slapovi, Ansambla Lojzeta Slaka, Nagelj, Vesele Štajerke in Štajerskih sedem. Člani teh ansamblov se z veseljem spominjajo prijetnih trenutkov, ki so jih preživeli med nami, in pošiljajo vsem lepe pozdrave iz domovine.

Razveselilo me je spoznanje, da so prijateljstva, ki smo jih mladi Slovenci, še zlasti muzikantje, navezali z gostujočimi glasbeniki iz Slovenije, ostala in predstavljajo trajno vez, ki nas medsebojno povezuje. Ljubezen do slovenske narodnozabavne glasbe je tista skupna točka, ki je lahko izhodišče za še večje

Mandarina d.o.o.
Prušnikova 30
1210 Ljubljana

in bolj raznoliko sodelovanje. Še posebej bi se rad zahvalil Gregorju Štiberniku, vodji ansambla Slapovi, ki mi je omogočil, da sem med svojim kratkim bivanjem v Sloveniji srečal toliko starih znancev iz glasbenih krogov. On mi je tudi omogočil obisk pri treh slovenskih glasbenih založbah, ki so navdušeno pozdravile naše prizadevanje, da na slovenski radijski oddaji Glas kanadskih Slovencev poskušamo poslušalcem predstaviti najnovejše slovenske melodije. Založbe Menart, Mandarina in Helidon so za našo slovensko radijsko uro podarile lepo število najnovejših CD-jev, za kar se jim v imenu Vseslovenskega kulturnega odbora prav lepo zahvaljujem. V Sloveniji sem srečal tudi prijatelja Mika Orešarja, s katerim sva pred leti skupaj igrala pri ansamblu Zvoki Slovenije. Odkar se je preselil v Slovenijo, je postal tam priznan muzikant. Trenutno nastopa kot pevec, kitarist in klarinetist pri ansamblu Igor in Zlati zvoki, obenem pa snema tudi za razne druge ansamble. Z njim sem se srečal v studiu, ko je snemal z Otom Pestnerjem. Kot izgleda, se je v Sloveniji kar lepo ustalil in dokazal, da je tudi na glasbenem področju veliko možnosti za večje sodelovanje.

(Prevod iz angleščine)

OBITUARIES

Kralj co-hosted Slovenian radio program

He and late wife, Isabella, kept alive the music and drama of their native land

BY ELDON KNOCHE
of the Journal Sentinel staff

Vladislav Kralj, who wrote, produced and co-hosted the "Slovenian Cultural Radio Hour" for 38 years, died of natural causes Wednesday at St. Luke's Medical Center. He was 91.

Kralj grew up in the Austrian-Hungarian Empire and worked in a Nazi forced-labor camp during World War II. He was freed before the war's end and later escaped from what would become Communist Yugoslavia.

In Milwaukee, he was artistic director of a Slovenian-language theater company that performed in Cleveland, New York City, Washington, D.C., and Chicago.

Kralj's last show was heard Jan. 1 over WYMS.

His death was announced on radio in Slovenia and in Trieste, Italy, according to his daughter, Isabelle Kralj.

Kralj was born Sept. 4, 1908, in Trieste, then a part of Austria-Hungary. His father was police chief there and then in Maribor, where the family later moved.

Kralj operated a puppet theater in Maribor and had worked at a bank before German soldiers picked him off the street as he was riding a bicycle. Taken to Germany, he was used as a translator because he spoke French, German, Serbian, Ital-

ian and Slovenian.

After being freed, he was working in an office near Ljubljana when he met Isabella Von Wolkensperg. He decided he did not want to live under a Communist dictatorship, so a friend helped smuggle him in an ambulance to his native city of Trieste. There he got a job as

director, actor and producer of radio shows for Slovenian listeners.

After the war, Isabella also escaped from Yugoslavia with the help of the same friend, and the couple were reunited. They married, and both acted in a drama company he directed.

In 1951, his best friend emigrated from Trieste to New York City and sent back word for the Kraljs to join him in the land of opportunity. They lived in New York for a couple of years, surviving on factory jobs. Vladislav, by then in his middle 40s, and Isabella worked in Slovenian community theater, but he could not break into American theater since, despite his language prowess, he was still learning English.

They came to Milwaukee in 1953 and spent most of the rest of their lives as volunteers in Slovenian community theater, Isabella as an actress and he as a director, actor, makeup man and

Kralj

set designer. They organized the dramas through the Triglav Society, named after the highest mountain in Slovenia.

Until his retirement in about 1973, Kralj made his living as an inspector for Continental Can Co., but his heart was with the Slovene culture. In 1962, the couple and a friend, Marion Zovic, started the "Slovenian Cultural Radio Hour." When Zovic died six years later, the Kraljs continued the show on various radio stations. They had been broadcasting from WYMS for nearly two decades.

Each weekly show had a theme and often included a skit performed by the Kraljs, their daughter said. Vladislav never missed a show, she said, although the final New Year's Day show was taped so Kralj could be home over the holidays. Isabella died in 1997.

Their daughter, who is the founder and artistic director of the Milwaukee Dance Theater, said she will be taking over the show, at least for now. It airs from 9 to 10 a.m. each Saturday. Today and next week, the program will be entirely music and the show will be dedicated to Kralj.

Kralj, one of 12 children, has one surviving sister in Ljubljana. He also is survived by his daughter, of Glendale.

Visitation is from noon to 1 p.m. today at St. Mary Help of Christians Catholic Church, 1204 S. 61st St. A memorial service will follow.

Elvis-loving couples soon may get to tie knot near Graceland

Presley Enterprises hopes to open wedding chapel close to the King's former estate

By PAMELA PERKINS
Memphis Commercial Appeal

Memphis, Tenn. — Elvis Presley Enterprises Inc. wants to make wedding bells a regular part of the Graceland experience.

The company wants to open a wedding chapel behind its executive office building just north of Graceland on Elvis Presley Blvd.

But before the plan can become reality, the chapel must receive zoning approval from the Land Use Control Board and final approval from the City Council. The Land Use Control Board is scheduled to hear the zoning request next week.

"We have received many, many, many requests through the years to handle weddings," Elvis Presley Enterprises spokesman Todd Morgan said.

"And we've done those in the car museum, and we've handled wedding receptions in our visiting facilities. But we've never

Regina Gambill, Elvis Presley Enterprises' director of operations, said schematics and use of the wedding chapel are still in the planning stages but are likely to include a chapel and small reception facility.

The proposed chapel will not be on Elvis' original Graceland property.

Gambill estimated that 100 people could fit into the facility for a wedding. She said the Elvis organization hopes to start and finish renovations by spring or early summer, the beginning of Graceland's busy season.

Gambill said the new wedding chapel would be another option for those who want to wed near the home of Elvis Presley, whose birthday is today. Elvis, who died Aug. 16, 1977, would have been 65.

"People want to come here and get married. Multitudes of people get married at the front gate," she said.

Which is about as close as they've gotten when it comes to getting married on the original property.

"We don't do parties at the mansion," Morgan said. "We want to keep it as non-commer-

ASSOCIATED PRESS

r, will not be appearing in the new center of Mikey.

EY, KEY!

real ad will
ar character back

Slovenski Dom Celebrates its 35th Annual Banquet

by Oscar Koren

As we enter the new millennium it is an exciting time to be associated with the Slovenian Home Association (also known as Slovenski Dom). The Association celebrated its 35th annual banquet on November 20, 1999. The banquet was held at the Slovenian church hall on 611 Manning Avenue in Toronto. Approximately 180 guests attended and participated in the lively program. The program consisted of a delicious Slovenian dinner, prepared by Mrs. Minka Hace and her staff; presentation of a cultural award; lucky draw; and songs and dance music by the orchestra Veseli Pomurci.

Mr. Blaž Potočnik (left) received the Cultural Award from Mr. Stan Sajnovic (centre) and Mr. Oscar Koren (right). Photo by Peter Pavlin

This year's Slovenski Dom cultural award was presented to Mr. Blaž Potočnik, Director of Slovenian School, for his continued contributions to the Slovenian School. In addition, the students from the Slovenian School and seniors from Dom Lipa received an honorable mention during the opening address. In his acceptance speech, Mr. Potočnik thanked Slovenski Dom for supporting the Slovenian School and commended Slovenski Dom board of directors for conducting a literary contest, open to anyone willing to write a short essay about Slovenski Dom. The three winners of the contest will receive substantial cash prizes. Free entry forms are available from the members of the board of directors. The banquet could not have been possible without the generous support of many business and private sponsors who sponsored tables, donated prizes for the draw and provided encouragement. And last, but certainly not least, thanks to all members and volunteers who so ably helped to make this banquet a resounding success. Best wishes to you all for a healthy, happy and prosperous New Year.

INVITATION (2)

by Franc Sehovic

This is the time of year when pundits everywhere are compiling their end of year lists. They seem to be pulling out all the stops. In addition to the regular best books, movies, significant news events and most fashionable couples, they're considering the sexiest men, the most courageous women and most abused kids in Canada. Now don't get me wrong, there are plenty of sexy women, courageous men and abused children in our midst, and I don't make light of any of them. But there's another issue below this surface look at the century that's about to breathe its last.

Who'll compile a list of those Slovenes who helped shape the present? What of the men, who worked the steel mills tending furnaces, enduring the heat and scars? What of those who trudged to factories, poured plastics, moulded fibreglass, carved carcasses, maintained the machines at the cost of spirit and limbs? And others who hauled plaster on their shoulders in wooden v-shaped containers, laid bricks, erected walls and roofed in the blast of the summer sun. Where are they named?

What of the women who laboured for others as well as for their own, who saved meager earnings to sponsor others less fortunate than they? Who will remember those left, through destiny or misfortune, to raise their families alone? Who'll prioritize them on a millennial best of list? Perhaps you will. You can immortalize their contributions in stories, poems or essays sent to us by e-mail or post.

AN EXHIBITION OF PAINTINGS
by TED KRAMOLC aoco

*will be open to the public from
February 28 to March 20, 2000
at the GALLERY, 56 Neilson
Drive, Etobicoke*

Naši spomini

Prijateljici Zdenki v spomin

Danica Dolenc

Že deseti Božič sem praznovala brez tebe. Obujala sem spomine na najino dolgoletno prijateljstvo in na osemindvajset Božičev, ki sva jih skupaj veselo praznovali.

Predpasnik, ki si mi ga ti sešila in podarila pred tolikimi leti, sem tudi letos uporabila in si ga znova dobro ogledala. Kako si bila pozorna! Na njem je natisnjeno vse tisto, kar je meni najdražje. Spomini na mojo domačijo v Prlekiji: rože, petelini, kokoši, kmečke hišice... O čem neki si razmišljala, ko si ga šivala? Skrbno sem ga oprala, zlikala in zložila v predal za naslednji Božič. Sprašujem se, koliko Božičev bo še zdržal in koliko Božičev imam še sama pred seboj?

Moje življenje se ni dosti spremenilo v teh letih, odkar si odšla tistega mrzlega decembra. Poslovili sva se po telefonu, potem so te odpeljali v bolnico, od koder se nisi več vrnila. Tako iskren, lep in brez solza je bil najin zadnji pogovor. "Hvala ti za tvoje prijateljstvo, za vse najine skupno preživete čase!" si rekla, jaz pa sem ti očitala, zakaj me zapuščaš prav sedaj, ko sem se upokojila in bo časa na pretek. Kaj bom brez tebe, brez najinih razgovorov? Dala si mi telefonsko številko Slovenke, ki naj bi te nadomestila. Nisem je nikoli poklicala. Za mojo Zdenko ni nadomestila!

Vse, prav vse sva si znali povedati. Pogovarjale sva se o najinih otrocih, dnevnih spremembah tukaj, o življenju v najini matični domovini. O svetu sploh, kako se spreminja in nori. Če bi ti lahko videla ta tako imenovani današnji "novi svet", potem bi šele rekla, kako je podivjal.

Bili sva zelo obzirni ena do druge, samo da se najino prijateljstvo ne bi skrhalo v novem okolju, v novi domovini, kjer je nastopilo veliko nepredvidenih težav. Znali sva se tolažiti, da so težave postale vse manjše in manjše. Tudi o najinih možeh sva kramljale kar redno. Tvoj je že pri tebi, moj je še z menoj. Veš, Zdenka, še vedno je tak, kot je bil, samo da se mi je, pomisli, na stara leta zaljubil. In to v računalnik! Sedi pri tej "mašini" ves dan, pozno v noč, oči ima kar izbuljene. Bolje računalnik kot ženska, bi si mislila, vendar eno in drugo ni dobro...

Včasih se počutim kar osamljena. Zelo te pogrešam. Težko je novim znankam razložiti v kratkem času vse tisto, kar sva midve skupaj doživljali več kot četrto stoletja.

Obljubila si mi ob slovesu, da se mi boš na neki način javila, če bo to le mogoče. Čakala sem in upala, da se mi oglasiš.

Letos je po pošti nepričakovano prispela božična kartica tvoje mlajše hčerke - prva po vseh teh letih od tvoje smrti. Hvala, Zdenka, za božično voščilo!

in memoriam

JOŽE KRAJNC

Jožeta Krajnc, znanega kulturnega in društvenega delavca v Torontu, smo predstavili že v prejšnji številki Glasila, tokrat pa sporočamo žalostno novico, da ga je smrt ravno 1. januarja 2000 iztrgala iz naše sredine. Čeprav je neizmerno trpel za rakom, je umrl mirno v Mount Sinai bolnišnici: tako kot v veselih trenutkih življenja, sta mu tudi ob zadnji uri lajšala pot molitev in slovenska pesem. Vesel je bil, da je dočakal začetek tretjega tisočletja.

Veliko število Slovencev se je od njega poslovilo v pogrebni zavodu in na pogrebu, kar je dokaz njegove priljubljenosti in njegove velike ljubezni do slovenske skupnosti, v kateri je aktivno deloval kot dolgoletni tajnik društva Holiday Gardens, kot član misijonskega krožka pri župniji Marije Pomagaj, kot član upravnega odbora Vseslovenskega kulturnega odbora, kot ljudski pesnik, ki je za vsako družabno priložnost rad zložil pesem, kot veseljak, ki je rad zaigral na harmoniko in vmes še kaj hudomušnega povedal, predvsem pa kot zvest domoljub, ki si je vedno in na vse načine prizadeval za medsebojno prijateljstvo in za meddruštveno sodelovanje. Rad je obiskoval slovenske družabne in kulturne prireditve in rad je navezoval nova prijateljstva z ljudmi, ki jih je srečeval tukaj ali v domovini, obenem pa je vedno posvečal pozornost tudi svojim starim znancem in prijateljem. Ljudi je sprejemal brez razlikovanja in prav v tem nam je vsem pustil lep zgled, kako bi bila naša slovenska skupnost lahko veliko prijetnejša, če bi vsi znali in zmogli drug drugega tako sprejemati in graditi temelje za resnično spravo, medsebojno strpnost in sodelovanje.

Jože Krajnc je ljubil življenje in veselo družbo, toda tudi nad trpljenjem se ni nikoli pritoževal, saj se je zavedal, da je tudi to del naše človeške usode. Tudi v svojem soočanju s smrtjo nam je pokazal, da se človeku, ki zgledno in dostojno živi, tudi smrti ni treba bati, ker smrt ni absolutni konec človeka.

Vsi, ki smo Jožeta poznali, ga bomo ohranili v spominu kot veseljaka, narodnjaka in prijatelja. Med nami bodo živele njegove besede, ovekovečene v njegovih pesmih, v katerih se zrcali njegova neizmerna ljubezen do domovine in do slovenskega kulturnega izročila. Med nami bo še zvenel glas njegove harmonike, posnet na kaseti.

Ženi Josie, hčerka Suzi in Aniti izrekamo v imenu Vseslovenskega kulturnega odbora naše iskreno sožalje.

Cvetka Kocjančič

POPRAVEK

"ROŽE SO MOJ KONJIČEK"

V prejšnji številki Glasila se je v reportaži o Karli Grilovi iz Vancouvra (na str.16) izgubilo nekaj stavkov, ki pripovedujejo o njeni predanosti slovenskemu kulturnemu izročilu in ljubezni do petja. Za to neljubo nezgodo se opravičujemo tako upodobljenki kot avtorici Silvi Plutovi. Prizadeta odstavka se pravilno glasita takole:

"Ko so bili Slovenci pripravljeni za nakup svoje lastne dvorane leta 1972, je bila Grilova mama ena od tistih, ki je pobirala prispevke in navduševala ljudi za ta podvig. Nikoli ji ni bilo preveč potegovati se za slovensko stvar: vse v imenu ohranjanja slovenske kulture in običajev, "da bi Slovenci ne pozabili, od kod njihove korenine".

"Če bi povprašala mamo Gril po njenem tretjem konjičku, bi gotovo odgovorila, da je to petje. V pevskem zboru je prepevala od začetka, pa dokler ji je glas dopuščal — vse do leta 1985. "Petje je tisto, kar najbolj pogrešam", pravi.

VSTOP V PREŠERNOVO LETO

Nad pripravo in izvedbo Prešernovega leta bdi častni odbor, ki ga vodi minister za kulturo Jožef Školč. Na podlagi pobud in predlogov so pripravili koledar prireditvev in dogodkov, povezanih s Prešernovim delom in življenjem, in ga postavili na spletno stran. V častnem odboru so tudi predstavniki petih občin, ki so na kakršenkoli način povezane z delom in imenom Franceta Prešerna. V državnem proračunu so posebej za izvedbo Prešernovega leta predvidena določena sredstva.

Nekaj programov spominskih dogodkov je že znanih. Slovenska akademija za znanost in kulturo bo pripravila mednarodni simpozij s temo Prešeren in slovenska kultura ter kultura v Evropi. V Kranju načrtujejo odkup Prešernove hiše, Prešernovo gledališče Kranj je posvetilo obletnici svojo januarsko premiero - predstavo "Prešeren v peklju", ki jo je v dramatizaciji Sanje Ivič režiral Zlatko Bourek. Občina Žirovnica, na katerem območju se je Prešeren rodil, pripravljala srečanje na temo odnosov med Prešernom in Čopom. V Vrbi bi radi postavili tudi spomenik pesniku. Narodna in univerzitetna knjižnica je že 13. t. m. odprla razstavo o Kopitarju in evropski znanosti, februarja pa pride na vrsto razstava monografskih izdaj Prešernovih Poezij v vseh jezikih, od prve iz leta 1847 naprej.

Največji dogodek v Sloveniji bo tudi letos osrednja Prešernova proslava, na kateri bodo izročili Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada. Po presoji upravnega odbora Prešernovega sklada, ki mu predseduje dr. Jože Kušar, bosta Prešernovo nagrado prejela pesnica Svetlana Makarovič za pesniški opus ter slikar Marko Rupnik za poslikavo v mozaiku kapele Redemptoris Mater, nagrade

Prešernovega sklada pa kipar Mirsad Begič, skladatelj Jani Golob, violinist Miran Kolbl, pisatelj Vinko Möderndorfer, igralka Saša Pavček in režiser Vito Taufer. — Podrobna poročila o vseh teh dogodkih boste lahko prebrali v februarjski številki "Glasila kanadskih Slovencev". Tam vam bomo predstavili tudi delo posameznih nagrajencev.

PREŠERNOVA POT V SVET

Pred koncem lanskega leta so v Kranju in Ljubljani že predstavili slovensko-angleško izdajo Prešernovih pesmi z naslovom "Poems". Gre za četrto po vrsti v knjižni zbirki Prešernova pot v svet, ki jo skupaj izdajata Mestna občina Kranj in celovška Mohorjeva družba. Prešernove pesmi je izbral in uredil France Pibernik s sourednikom Francem Drolcem, prevedla pa sta jih profesorja dr. Tom Priestly s kanadske univerze v Edmontonu in dr. Henry Cooper z univerze v ameriškem Bloomingtonu. Pred to izdajo so izšle nemška, italijanska in francoska izdaja. Osnovni namen zbirke Prešernova pot v svet je predstavljati največjega slovenskega pesnika in kranjskega rojaka v sodobnih prevodih in živih jezikih s spremnimi besedami vodilnih literarnih raziskovalcev slovenske literature in Prešerna ter Prešernu odpirati pot v svet. Ob 900 trdo vezanih izvodih Prešernove knjige v angleščini je izšlo tudi sto izvodov bibliofilske izdaje, oštevilčene in vezane v usnje... Letos pa naj bi izšli še dve Prešernovi knjigi v tujih jezikih, in sicer Krst pri Savici v italijanskem prevodu in Prešernove pesmi v hrvaškem prevodu.

POEZIJE

Dóktorja

Francéta Prešérna.

Sim dólgo úpal in se hál,
Slovó sim ópu, stráhu dál:
Sercé je prázno, sréčno ní.
Nazáj si úp in stráh žéli.

V LJUBLJANI.

Natisnil Józef Blázquez.

1847.

*In hope, in dread long did I dwell.
To hope and fear I said farewell.
My heart, now empty, holds no cheer:
It yearns again to hope and fear.*

*Translation of Prešeren's Motto:
by Tom Priestly
(Kranj-Celovec, 1999).*

PRIMIČEVA JULIJA NI POZABLJENA

Na šmihelskem pokopališču v Novem mestu vzbuja pozornost grob Julije, plemenite Scheuchenstuel, rojene Primitz. Rojena je bila 30. maja 1816, k zadnjemu počitku pa so jo položili 2. februarja 1864. Primičeva Julija, kot smo se učili kot kratkohlačniki, je bila ljubezen našega pesnika Franceta Prešerna. Za zakon ta mož "ni bil dovolj dober" in morala je (po družinskih sklepkih) skleniti zakon s plemenitašem. Julijin grob še vedno obiskujejo, vzdržujejo in krasijo številni obiskovalci.

“Prijatelj, pomakni se više!” (Lk 14, 10)

Zgornji naslov “Prijatelj, pomakni se više!” nas želi v vsakem Glasilu povabiti više in globlje v svet duhovnosti, oz. “v svet” nas samih kot duhovnih bitij. Vsebinsko prispevka v tem Glasilu nam narekuje t.im. “Teden molitve za edinost kristjanov”, ki ga v mesecu januarju (letos 23-30. januarja) obhajajo različne krščanske skupnosti po svetu. Ti dnevi nas želijo spomniti na škandal razdeljenosti med različnimi krščanskimi cerkvami, in so povabilo, naj kaj naredimo za večjo edinost. Kaj pa sploh lahko naredimo? Teden vabi: moliti! Torej: začeti pri sebi, iti vase, utihniti, prisluhniti globini duše, vzeti si čas za globlje odkrivanje, kdo sploh smo ljudje – sami v sebi in v odnosu do drugih...

Ko tako v molitvi odrinemo v svet duha, okušamo, da smo že veliko bolj eno, kot to navadno mislimo. Zavemo se, da je veliko več tistega, kar nam je skupno, kakor tistega, kar je različno. Odkrijemo tudi, da ni potrebno, da nas različnost deli; bogati nas in je dobrodošla! Nujno je, da se duhovni svet – ki je tako ali tako neizrazen – izraža na mnogovrstne načine, saj se le tako lahko malo približa resnici, ki je neskončna.

Spoštujemo in hvaležno sprejemamo, kar nam je bilo izročeno; hvaležni smo za krst v katoliški cerkvi. Prav ta krst pa nas zavezuje, da spoštujemo, cenimo in se veselimo različnih drugih oblik duhovnega iskanja. Že sama beseda “katoliški” pomeni “univerzalen”, to je tisti, ki sprejema dobro in se ga veseli, kjerkoli ga najde!

Jezus pravi, da v njegovem kraljestvu velja le en zakon: ljubezen. Torej je pravi “gradbeni material” za njegovo Cerkev lahko le ljubezen, in ne zakoni, predpisi, pravila, navade... (čeprav so te tudi potrebne v vsaki urejeni družbi, le da naj bi bile v Cerkvi zelo stranskega pomena!). V luči te Jezusove vizije se nam razodeva, kako nesmiselno in proti evangeliju je kakršnokoli trkanje na prsi, češ: “mi smo pravi; drugi se morajo spreobrniti in vrniti k nam...” Do edinosti lahko pridemo le po eni poti, po ljubezni. Ljubezen pa nam pove, da smo že v bistvu eno; otroci istega Očeta v nebesih.

Franc Slobodnik

Dear Fr. Slobodnik!

Your beautiful inspirational column under “Prijatelj pomakni se više”, touched my soul and really prompted me to reflect. In addition to joy, most of us also experience sadness and grief in our lives: thus your words, Fr. Frank were extremely soothing and comforting to me and very likely to everyone else who reads your column. I learned that with faith and love for my fellowmen, I can look forward to healing and peace. I can also look to the future with more courage and hope.

Awaiting with anticipation the next issue of Glasilo,

Respectfully yours,

Helen Klemencic, Acton

V JUBILEJNO LETO

Majda Gunžer

“Kristus včeraj, danes in vedno! Začetek in konec! Alfa in Omega! Njegovi so časi in vekovi! Njemu slava in oblast vekomaj!”

Takšne veličastne misli in besede slišimo ob vstopu v novo tisočletje pri bogoslužju in v cerkvenih občilih.

V nas naj bo želja, da bi postale te misli in besede naše vodilo ob začetku velikega jubilejnega leta. Skrivnost zgodovine se nam razodeva z močjo našega razumevanja Božiča, ki se ni končal na večer praznika, temveč bo trajal vse leto 2000. Tako je sv. oče poudaril pomen tega leta: *“Vse leto naj izžareva luč, preludij posebne globoke izkušnje milosti in božjega usmiljenja. Božični čas bo na ta način postal utripajoče srce svetega leta!”*

V letu, ki je pred nami vsemi, v tem novem tisočletju, si želimo, da bi bilo v naših dejanjih prisotno veselje, ko bomo z navdušenjem, s prijetno in živahno radovednostjo sprejemali to, kar nam podarja novorojeno dete, ki je simbol tega leta. Vsi, ki smo vzgojeni v veri in zaupanju v Njega, mu izročamo vse, tudi če se nam včasih zdi težko razumeti, da je tako kot je, prav. In prav v tem letu, letu luči, božičnega veselja in miru, si želimo, da bi bilo naše vodilo vera v življenje, ki ga spremlja veselje in zaupanje: vse je v božjih rokah in zato v našo srečo.

Želimo iskati lepoto v stvarstvu, ki je ustvarjena za nas. Lepoto, ki ni stvar, temveč način, kako vidimo stvari in zaznavamo stvarstvo. Želimo biti pozorni, gledati, opazovati, vpijati vase vse, kar nam je še neznanika, ob tem pa doživljati mir. V tem miru nam bo dano, da bomo lahko deležni videti vse s srcem. Kakšno bogastvo! Vse to bo prešlo v našo zavest, da smo na naši lepi zemlji zato, da drug drugemu ponujamo roko v medseboj-nem spoštovanju, služenju prijatelj-stva, pomoči, ljubezni, veselju in radosti. Saj smo med seboj povezani. V jubilejnem letu, božičnem letu, letu luči in miru, v katerega smo pred kratkim vstopili, si želimo, da bi nam bilo prav to, zgoraj navedeno, srčika in način življenja.

HVALA

Ne bom mislila na bridkost, temveč na lepoto, ki mi je ostala ob spominu na tebe, drago bitje, katerega hvaležna hči sem ti bila.

Utrip tvojega srca je povsem prenehal v najlepši noči leta, v božični noči. Z nasmehom na tvojem lepem, plemenitem obrazu in z zaprtimi očmi, kot da poslušáš zvok moje violine in sanjša prelepe sanje, si se fizično ločil od TUKAJ, SEDAJ.

Ne bom se bala upati...

Vsako zimo vem, da bo spet prišla pomlad. Stopala bom po sledih mavric, ki si mi jih kot majhnemu dekletcu odkrival... Stopala bom za zvoki pesmic, ki si mi jih tako rad blagozvočno s svojim lepim glasom prepeval in sem se ob tebi učila lepote, ki so mi postale stalne smernice v življenju. Te sledi mavric in zvoki melodij me vodijo sedaj po poti iz najbolj goste megle, ki me dušob ob tvoji nenadni ločitvi...

Poskušam videti svetlo plat in verovati, se je dotakniti, da lahko potem vzcveti - kot amaryllis, ki je vzcvetel z dnem tvoje fizične ločitve od mene. Vanj si mi vdahnil nenavadno lepoto z velikimi devetimi cvetovi na samo dveh pecljih, škrlatno rdeče barve, po katerih mi oddajáš signalčke - da živiš, in si ob meni. Če ne bi bilo upanja, bi se mi srce strlo...

Dal si mi dar vere, tiste resnične vere, v kateri se sedaj počutim varno in prijetno, saj si tam, od koder si navzoč povsod...

Čeprav mi tvoja fizična odsotnost v našem bivanju TUKAJ povzroča še veliko bolečino, se je prebudilo v meni veliko upanje in hvaležnost za vse tisto, kar je bilo in kar še bo.

V dotiku same s seboj in z Bogom ni več strahu, ostaja blaženost v veri, ki se pokaže v večnem upanju v življenje. Nekje nas čaka, nekje nas kliče, kjer si tudi ti sedaj, dragi oče! Pogrešam te! Tolažilo in balzam na mojo trpečo dušo in srce je vera, da imam sedaj nekoga ljubelega TAM ZGORAJ in je z menoj bolj, kot če bi še živel.

Sedaj je napočil prvi dan mojega preostanka življenja... Bil si mi ideal dobrega in poštenega človeka, nežen in skrben oče; bil si mi rdeča nitka življenja, ki me je spremljala povsod, čeprav zadnje leto samo preko pisem in telefona...

Sedaj je pravi čas in pravi kraj, da ne smem odnehati. Sedaj zaznavam velike stvari, prej nisem “bila” je, temveč sem “bo”.

Prosim Gospoda, naj mi nakloni moč, da v vsakem cvetu uzrem večnost trenutka, v vsakem popku cvetke zoro novega dne, v snežinkah belih dih pomladi, v viharju besnečem pa prelest mavrice, ki se mi z neskončnega neba milostno smehlja in me napolnjuje z energijo, ki mi jo ti nenehno pošiljša... Da, v veliko tolažbo mi je dar, ko lahko za trenutek skočim v svet lepote skritih misli in napisanih besed, ki so dar po tebi, oče, katere ljubeča hči sem ti bila. Ponosna sem in hvaležna Bogu, da mi je dal očeta, takšnega, kot si bil Ti, Franjo Gunžer.

Tvoja Majda

Prešernova sporočila Slovincem v tujini

Vladimir Urbanc

V Kanadi živim že dolga leta, vendar sem živo povezan s Slovenijo. Maturiral sem leta 1948 na klasični gimnaziji v Ljubljani. V osmem razredu nam je profesor slovenščine dr. Legiša odkrival lepoto Prešernovih "Poezij". Moji sošolci so dosegli v slovenski družbi visoke naslove, naj omenim samo dr. Jereba, sedanjega ministra za zdravstvo, diplomata Jegliča, prof. medicine dr. Oblaka. Svoj pesniški zaklad pa bosta zapustila Slovincem Janez Menart in Tone Pavček.

V tujini me vedno spremlja žepna izdaja Prešerna. Njegove pesmi prebiram in analiziram, ko čakam na pregled pri zdravniku, zobozdravniku, v bolnici. Posebno globoko se zamislim nad pesmijo "Memento mori": dolgost življenja našega je kratka, že kar nekaj mojih sošolcev in dragih prijateljev ni več med nami.

Pri analizi in listanju po Prešernovi knjižici sem naletel na številne verze, ki so še dandanes aktualni za nas Slovence, ki živimo v tujini. Na prvem mestu naj omenim "Zdravljico", ki je zdaj slovenska državna himna: "Bog živi ves slovenski svet, brate vse, kar nas je sinov sloveče matere. Edinost, sreča, sprava, k nam naj nazaj se vrnejo, vsi naj si v roke sežejo..." Spričo besed "Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan" pa lahko imenujemo Prešerna slovenskega Nostradamusa, saj ta kitica prerokuje suvereno Slovenijo iz leta 1991. V tej pesnitvi nazdravlja Prešeren svobodnemu duhu in lepši socialni in kulturni bodočnosti slovenstva in vsega človeštva.

Za nas Slovence, ki živimo v tujini, pa je najbolj zanimiva Prešernova "Elegija svojim rojakom". Zložil jo je verjetno leta 1832, ko je bil odvetniški koncipient v Celovcu. Pri Slovincih v tem mestu, ki so ga prevevali tokovi nemškega malomeščanskega nacionalizma, je Prešeren videl malodušje in ponižnost, apatijo do narodnega kulturnega življenja, pomanjkanje narodnega ponosa. Pretirano so hlatali po tujščini, bili so brezbrizni do slovenskih korenin: "Kranjc, ti le dobička iščeš, bratov svojih ni ti mar. Kar ni tuje, zaničuješ, starih šeg se zgublja sled..." Halo, halo, Slovinci iz domovine, ali veste, da živi v tujini slovenstvo, ki je

tudi košček Slovenije? Sprejmite jih kot svoje brate in sestre!

Če se zdaj bežno ustavimo pri pesnitvi "Mornar", v kateri Prešeren toži in vzdihuje po neuslišani Julijini ljubezni, si lahko tolmačimo verze: Morja široka cesta peljala me je v mesta in Po morju barka plava, spet so se jadra bela od južnih sap napela- kot sago prvega vala slovenske ekonomske

"Žive naj vsi narodi!"

(Razglednica, odposlana l. 1905)

emigracije: ladje so jih vozile v prekomorske dežele, v Avstralijo, Ameriko, Kanado, v dežele, ki so jim bile tuje po navadah in jeziku in kjer se je začela njihova Kalvarija za obstanek in zaslužek.

V pesmi "Judovsko dekle" pa zasledimo dilemo mešanega zakona, zakona dveh različnih veroizpovedi, dveh drugačnih narodnih, stanovskih in rasnih svetov. V tej dilemi se je znašel marsikateri Slovenec ali Slovenka, ki živi v tujini. Prešeren sicer govori samo o verski razliki. To je njegov spomin na ljubezen z židovskim dekletom v Lysicah na Moravskem spomladi 1844, v Avstriji pa so se ravno ob tem času bili živahni boji za priznanje mešanih zakonov. "Da ljubiti moram vse ljudi, tak vera moja me uči, al ljubiš me, judovska hči?" Prešeren se je s to pesmijo, kakor povsod v svojih "Poezijah", izrekel za

človeško smer: ljubezen je naravna sila in ne pozna verskih, stanovskih, narodnih ali rasnih pregraj.

Mnogi Slovinci, ki so se podali v prekomorske države (posebno tisti s podeželja), so morda prvič v življenju srečali človeka temne polti, zamorca (beseda opisuje človeka, ki je za morjem v Afriki). Prešeren omenja zamorca v svojih pesmih dvakrat: v sonetu "Vi, ki vam je ljubezen tiranija" pravi: al trudjo za dobiček, za petico v Ameriki se črni Afrikanji? Poznal je tistega časa zatiranje in segregacijo zamorcev v Ameriki. A od takrat se je veliko spremenilo in zamorci so danes v Ameriki polnopravni državljani, in ni jih malo, ki so vrhunski športniki, profesionalci v košarki, boksu, atletiki, ameriškemu nogometu, in živijo v večmilijonskih palačah, marsikateremu belcu v zavist. Prešeren omenja zamorca še v pesnitvi "Pesem o lepi Vidi": Lepa Vida je pri morju stala, črn zamorc po sivem morju pride...

To je le bežen oris Prešernovih pesmi, ki so zanimive za nas Slovence, ki živimo v tujini. Genij Prešernovega duha je še vedno živ med nami in bo še naprej pel novim slovenskim rodovom! □

PREŠERNOVI SONETI

"Prešernovo najbolj umetniško in obenem tematsko vsestransko delo je SONETNI VENEC, objavljen 22. 2. 1834 kot posebna priloga lista Illyrisches Blatt. Arhitektonsko strogo povezana kompozicija 15 sonetov z magistralnim v sklepu je nastala po vzorcu poznorenesančnega sonetnega venca sienske akademije (sonetti fatti a corona) iz 15. stoletja; dodan ji je akrostih PRIMICOVI JULIJI. Idejni tloris je takle: Julijina ljubezenska naklonjenost, h kateri nagovarja pesnitev, naj bi notranje odrešila pesnika in sprostila njegov ustvarjalni navdih; to srečno stanje bi dalo veliko poezijo, ta bi kultivirala narod, ga ozasvestila in odrešila iz zaostalosti. Pesnitev aktualizira Orfejev in Ifigenijin mit. V njej je združil tri glavne vsebinske kroge svojega pesnjenja (ljubezen, pesništvo, narod) in jih povezal s svojo najglobljo, bivanjsko temo... Dr. Boris Paternu (Enciklopedija Slovenije).

SONETNI VENEC

Anton Slodnjak

Poglavje iz romana o Prešernu "Neiztrohnjeno srce"

Ko sta mati in hči sedali na voz, da se popeljeta domov, se je Prešeren spet prikazal in se preril do njiju. Juliki se je zdelo, da diši po vinu. Žalostno se je stisnila k materi, on pa ji je vrgel v naročje šop papirjev, ki so se razsuli po vozu in po tleh. Gospa Primčeva je zaklicala, voznik pa je pognal. Hči se ni upala premakniti, v pesti pa je tiščala nekaj lističev. Mati ni vprašala ne med vožnjo ne doma, kaj to pomeni; na prihodnji ples pa nista šli, in obe sta vedeli, zakaj ne...

In ni preteklo dobrih štirinajst dni, ko se je po Ljubljani raznesel glas, da je dohtar Prešeren preslepil oblast in cenzuro ter je dal natisniti kopo pohujšljivih ljubezenskih pesmi, katere je imenoma, kakor so razbrale brihtne glavice, če jih ni morebiti poučil sam, posvetil Primčevi Juliji. In kar je bilo najbolj čudno, te pesnitve so dobili vsi naročniki Ilirskega lista. Po mestu je završelo, kakor da bi se bil čez noč vgnezdil v njem sovražnik, kateremu ne pozna nihče imena ne namena. Kaj takega da je mogoče pri vsej pazljivosti policije in cenzure! Saj si nikdo ne more biti več v svesti dobrega imena, če lahko pride ponoči skušnjavec in ga zaplete v nespodobne verze. Tako daleč si torej že upa temna sila, ki se je doslej skrivala po krčmah in zabaviščih? Ali ni to nadaljevanje lanskega gnusnega boja zoper Metelkove črke, v katerem so se drznili napasti ugledne cerkvene in državne dostojanstvenike? Guverner je predober, če ni celo sam v farmasonski zvezi, ker tako očitno podpira delo in namene, ki so presenetljivo podobni satiri in pamfletu francoske revolucije ali vsaj jožefinskih časov.

Razumnejši ljudje so branili Schmidburga ter so zvrčali krivdo na gubernijskega svetnika Janeza Vesela in profesorja Jurija Pavška, ki sta bila uradna čuvarja nedolžnosti slovenske tiskane besede. Vesel se je tiste dni odpravljaj iz cenzurne službe, zato se ni bogve kaj brigal za Prešernov rokopis; Pavšek je sicer stregel, da bi zasledil v njem morebiti kakšno zabavljivo nase in duhovščino, še bolj pa, da bi mogel najti dokaz za Prešernovo kvantanje. Toda nič takega

ni bilo v Sonetnem vencu, in končno sta ga dovolila natisniti.

Tem večje je bilo njuno presenečenje, ko sta zvedela, kaj sta storila. Vesel si ni preveč belil glave, saj bo kmalu pustil nehvaležno službo. Bilo mu je celo ljubo, da je nehote, zato pa tem bolj učinkovito popravil lansko sitnarenje pri cenzuri Čopovih člankov o abecedni vojni.

Tem hujša sta bila jeza in strah, ki ju je občutil Pavšek. Ne samo, da je

"Sonetni venec" - natisnil
A. Slatnar v Kamniku okoli 1900

trepetal pred uradno preiskavo, požreti je moral marsikatero grenko od sobratov. Še huje ga je grizlo, da nikdar ni mogel priti temu nesrečnemu človeku na sled. Kako je bilo mogoče, da ni zasledil v Sonetnem vencu akrostiha, niti smisla celotne pesnitve? Vročje mu je prihajalo, ko mu je Dagarin dokazoval, da ni samo pohujšljiva, temveč tudi protidržavna, revolucionarna. Povrh je pa pogorel še s pritožbo zoper novi letnik Čbelice, ki bo menda zdaj kljub vsemu šel v tiskarno in med ljudi.

Tudi pri Primčevih je bilo vse narobe. V nedeljo še nista mati in hči ničesar slutili, kaj raznašajo že ves dan po mestu. Gospa je bila sicer naročnica Ilirskega lista, toda v svojem izvodu ni opazila nič posebnega. Zvečer je bila s hčerjo v družbi Scheuchenstuelovih v gledališču ter je pretakala solze ob

ganljivi igri Dušna veličina ali Črna vojska v Tiroljih.

V ponedeljek zjutraj pa je pritekel Malner ter na vso sapo želel govoriti z njo. Zaprla sta se v sobo in dolgo ju ni bilo na spregled. Slednjič se je prikazala vsa objokana in zaripla v obraz in poklicala Juliko, Malnerja pa odslovila brez besede.

Zazijala je in hotela zavpiti hčerki grdo besedo. V zadnjem trenutku se je premagala in se zrušila na stol. Dekletu se je zasmilila, čeprav ni vedela, kaj to pomeni. Ni si bila v svesti nobenega pregreška, zato se je pristrčno oklenila matere. Ta je vzdignila obraz in jo tako presunljivo gledala, da so jo posilile solze.

"Le cmeri se, saj se lahko, ko si zapravila dobro ime. Nikdar se še ni v Ljubljani zgodilo, da bi o meščanskem dekletu peli pesmi kakor o kakšni vaški deklini."

"Mati!" je zavpila Julika in zajokala na glas. Zdelo se ji je, da je materin obraz spet tako strog in neusmiljen, kakor je bil včasih pred Janezovo smrtjo.

"Kaj si imela z onim Baumgartenovim piscem?"

Dekle je ni moglo razumeti.

"No, kaj? Govori!"

"Nič," je odgovorila po pravici. Mati pa se je suho in prisiljeno zasmejala in vrgla pred njo velik kos potiskanega papirja.

"Nekaj si že morala imeti. Kako bi si sicer upal, da te opeva na takšen način. In kar je še najhuje, mesto in dežela sta polni teh cunj, v katerih blati očetovo pošteno ime pijan pisun, ki si se mu morala nastavljati za mojim hrbtom. Oh, oče se bo v grobu obrnil! In kdo te bo sedaj maral? Scheuchenstuelovi so preveč natančni in štimani, da bi pustili Jožefu še misliti nate. In seveda, če bi te še sam hotel."

Strogo se je zavrnila pred hčerjo, ki se je zgrudila k mizi in brezčutno strmela predse. Materine besede so bile preveč krivične, da bi jih sploh doumela. Sama sebi je bila tuja, da ne bi verjela nikomur, ki bi ji rekel, da je ona tista Julija, ki je živela še pred nekoliko trenutki. V neznani mržnji, ki se je sama ustrašila, je pograbila papir in ga zmečkala, ne da bi ga bila pogledala.

"O le pusti!" je rekla mati in ji

hudi! Saj nič ne vem, samo Micka je rekla, da je neki dohtar zložil pesem za vas. Saj jo je tudi lahko, ko pa ste tako lepi. Jaz pa se za to ne bi jezila, še vesela bi bila, da mi pojo pesmi. Pa kaj bom jaz sirota, ko sem črna kot ciganka. Julika, vi pa ste bela lilija."

Laskajoče deključje žlobudranje je Julijo pomirilo. Pustila je, da se je otrok vzpenjal po njej, ji brisal oči in klepetal besede, ki so bile spletene iz resnične privrženosti in prozorne preračunljivosti, kakršno kažejo razumni in razvajeni otroci, kadar se hočejo komu prikupiti.

Nanika je bila spričo Julije videti starejša, kakor bi smela biti po letih. Telesce se ji je že levilo iz otročje lupine, velike črne oči so bile že iskrece in nekam preveč izkušene, črni kodrasti lasje so ji uhajali iz kite in obdajali glavo z bujno gloriolo.

"Pusti me zdaj, Nanika! Saj je vse dobro. Ne smeš biti tako vsiljiva! Pojdi v kuhinjo pomagat, da ne bo mama še nate huda."

Dekletce se je obotavljalo. "Tako me mika prebrati tisto pesem o vas. Oh, da bi hotel še meni kdo zlagati pesmi."

Julija jo je prijela za roko in potisnila iz sobe...

Prešeren for the English-speaking world

The English language collection of the poems of France Prešeren (1800-1849), Slovenia's greatest poet, has been recently released in Kranj and Celovec (Klagenfurt, Austria). It was translated from Slovenian by Dr. Tom Priestly and Dr. Henry R. Cooper, professors at the universities of Edmonton and Bloomington, respectively. Cooper also wrote the book's introduction specially for foreign readers. The book has been published by the Kranj Municipality in cooperation with Mohorjeva družba publishing house. (The same publishers presented last year the third book from the bilingual collection "Prešeren's Way into the World": after translations into German and Italian, they have issued the French translation of Prešeren's selected

V zadnjih dnevih pred nastopom novega stoletja in tisočletja so se iz dneva v dan kopicila imenovanja najbolj zanimivih dogodkov in najzaslužnejših ljudi dvajsetega stoletja... O tem smo brali in slišali ob vsaki dnevni uri pri nas v Kanadi, tako je bilo s tem povsod drugje po svetu, in seveda tudi v Sloveniji:

Povsod v Sloveniji so prebivalci volili svoje junakinje in junake lanskega leta. Volili so mišice, naj modele, Slovenca leta, avto leta, častne meščane in kar je še takega... Tako so sprovcirali pri ženski reviji "Jana" med svojimi bralkami in bralci razglasitev **SLOVENKE LETA.** To je postala **MILENA MOČIVNIK.** Predstavili so jo na nacionalni televiziji kot izobčenko, ki je sama proti vsem, preganjana, obrekovana, zasramovana... Kar jo dela veliko, je njena večletna skrb za zanemarjene ali zavržene pse. V slovenski javnosti je začela prebujati zavest o pravicah živali in o njihovi zaščiti pred brezsrčnimi skrbniki in lastniki...

Radio Slovenija je v svojem programu Val 202 po izbiri svojih poslušalcev razglasil obisk ameriškega predsednika Billa Clintona v Sloveniji za najzanimivejši dogodek leta... Za ta dogodek je glasovalo največ poslušalcev. Na drugo mesto se je uvrstil alpinistični podvig Tomaža Humarja na Daulagiriju. Tretje mesto med dogodki iztekajočega se leta pa je zasedla uvrstitev slovenske nogometne reprezentance na evropsko prvenstvo.

V organizaciji časnika *Finance* so razglasili slovenski izdelek stoletja. Laskavi naslov so si prislužile Elanove smuči... Član uprave Elana za prodajo in marketing je na slavnostni razglasitvi prevzel kristalni pokal, ki so ga izdelali v Steklarni Rogaška. Številni navzoči so menili, da so Elanove smuči ponos slovenskih strokovnjakov za razvoj izdelkov, Elan kot podjetje pa je slovenska bolečina...

Mednarodna organizacija za varstvo in trajnostni razvoj Alp Cipra je tudi letos imenovala alpsko mesto leta... Do zdaj sta ta naziv dobila Beljaj v Avstriji in Belluno v Italiji. Te dni pa se je razvedelo, da je omenjena evropska organizacija za alpsko mesto leta dva tisoč — razglasila mesto Maribor! Naziv ne pomeni le časti, ampak tudi obveznost, da bo mesto čim bolj

Veliko priznanje slovenski diplomaciji

Prvi slovenski veleposlanik pri organizaciji Združenih narodov, **doktor Danilo Tačark**, je sprejel položaj pomočnika generalnega sekretarja Kofija Annana za politične zadeve.

Tačark je svoje visoko imenovanje ocenil kot osebno zanimivo, za slovensko državo pa koristno. Na svoje novo službeno mesto v palači Združenih narodov ob East Riverju v New Yorku se bo preselil v začetku februarja.

Tako visokega položaja v hierarhiji te svetovne organizacije ni zasedal še noben slovenski diplomat, pa tudi nobeden iz nekdanje Jugoslavije, ki je v OZN včasih uživala precejšen ugled.

upoštevalo strokovna in ekološka izhodišča pri rabi in urejanju prostora...

V Murski Soboti so imenovali Pomurca in Pomurko leta. Že nekaj let zapored je prva čast pripadla predsedniku države Milanu Kučanu, med ženskami pa je dobila največ glasov radijska napovedovalka Simona Spindler. Kantavtor Vlado Kreslin se je znašel na osemem mestu...

Poslušalci radia Ognjišče so izbirali osebnost leta na Primorskem. Ta naslov je dobil rektor Škofijske gimnazije v Vipavi, monsignor Vinko Lapajne.

In tako bi lahko še dolgo nadaljevali z "izbranci" iz vseh slovenskih pokrajin oziroma občin. Naj dodamo samo še to, da je za domačo osebnost stoletja slovensko javno mnenje izvolilo **Leona Štuklja** in ne morda kakšnega politika!

France Prešeren, Slovenia's greatest poet, was born in the village of Vrba, northern Slovenia, and was a lawyer by profession. Famous for his sonnets, ballads and epics, Prešeren was a leading Romantic poet. Among his famous poems are: Sonnet about Vrba, Ballad of Triton, Baptism at the Savica - one of his greatest poems, and Zdravljica (Toast) which became the Slovenian national anthem.

KANADSKI SLOVENCİ V SLOVENSKEM TISKU

Slovenski izseljenski koledar 2000

Mag. Milica Trebše Štolfa:
Štirideset let kulturnega
poslanstva med rojaki v Kanadi -
Portret Francke Seljak

V dokaj obširnem sestavku je mag. Milica Trebše-Štolfa predstavila življenjsko pot slovenske izseljenke Francke Seljak, ki se je po nekaj letih poučevanja na osnovni šoli v Sloveniji z možem in dvema hčerkama odselila v Italijo, tam zbolela za tuberkulozo in končno z družino iz humanitarnih razlogov dobila zatočišče v Kanadi. Primorski rojaki v Torontu so jih lepo sprejeli in jim po svojih močeh nudili pomoč in to je Francko spodbudilo, da se je od teh začela na družabnem, kulturnem in vzgojnem področju razdajati za slovensko skupnost v Kanadi, najprej pri društvu Simon Gregorčič v Torontu, v zadnjih petnajstih letih pa še največ pri Slovenskem narodnem domu Lipa Park v St. Catharinsu, kjer je med drugim ustanovila in še vedno uspešno vodi dramsko skupino, ki je lani prva od izseljenskih dramskih skupin gostovala v Sloveniji.

Avtorica članka je dokaj podrobno in izčrpno opisala Franckine raznolike talente in njeno prizadevanje za kulturni podvig kanadskih Slovencev in za ohranjanje slovenskega jezika in kulturne dediščine med tukaj rojenimi Slovenci.

Dorica Makuc: Goriška Kavarna Bratuž

Opis Kavarne Bratuž v Stari Gorici ima malo skupnega s kanadskimi Slovenci, razen dejstva, da je bila ta kavarna, kjer so se od leta 1922 do 1967 zbirali slovenski domoljubi, v lasti staršev priznane kanadske slovenske pianistke dr. Damjane Bratuž, in da sta se potem, ko sta opustila delo v kavarni, Marija in Rudolf Bratuž preselila k svoji hčerki v London, Ontario. Po trinajstih letih bivanja v Kanadi in po izgubi svoje življenjske sopotnice se je Rudolf Bratuž zaradi domotožja vrnil v Gorico, toda časi in ljudje so se medtem spremenili in zato se je ponovno vrnil v Kanado.

Precej informacij za ta sestavek je prispevala dr. Damjana Bratuž, ki se je pred leti, ko je poučevala v Nici,

sestala s svojo nekdanjo goriško sošolko Dorico Makuc. Tako poleg zgodbe o tej znameniti kavarni zvmemo iz članka tudi kratko življenjsko zgodbo Damjane, ki sta ji starša z zaslužkom od kavarne omogočila študij glasbe v Trstu, Salzburgu in Parizu, pozneje pa ji je Fulbrightova štipendija odprla vrata v Ameriko, kjer je na Univerzi v Indijani doktorirala. Preselila se je v Kanado, kjer je kot glasbena pedagoginja do upokojitve poučevala na univerzi Western Ontario v Londonu.

Mag. Aleksander Kustec: V besedi je moč - Življenje in delo kanadskega Slovenca Ivana Dolenca

Vsi, ki bi radi bolj podrobno spoznali publicista in pisatelja Ivana Dolenca, urednika Glasila, si lahko o njem preberete obširen članek, ki ga je na osnovi večletnega raziskovanja napisal mag. Aleksander Kustec.

V prvem delu nam avtor sestavka predstavi Dolencevo življenje v Sloveniji, od ranih otroških let, ko je pri trinajstih letih začel snovati pesmi in sanjati o pisateljskem poklicu, pa do medvojne in povojne dobe, ko ga je beg pred Nemci privedel v angleško taborišče na Koroškem, od koder je bil vrnjen v Šentvid in na srečo izpuščen, čeprav hudo bolan. Ko je okreval, se je vrnil v šolo in na Univerzi v Ljubljani študiral primerjalno književnost in slavistiko. Kot novinar je delal za časopis Ljudska pravica, pozneje pa za Vestnik (predhodnik mariborskega Večera), potem pa za tednik 7 dni, ki ga je urejeval do svojega odhoda v Kanado leta 1956. Žena s tremi hčerkami se mu je pridružila v Kanadi 1958. leta.

Kot pisatelj in publicist je Ivan Dolenc v svojem pisanju občutil svojo ideološko izoliranost od rojakov, ki so prišli v prvem valu povojnih priseljencev, in so do njega kazali dokaj nezaupanja pa tudi od poznejših ekonomskih priseljencev. Leta 1966 je na Univerzi v Torontu dokončal magistrerij in njegova magistrska naloga je izšla v knjigi Dostoevsky and Christ. V slovenščini je leta 1983 izšel njegov avtobiografski roman Za dolar človečnosti. V svojih številnih pesmih, črticah in reportažah, objavljenih v

Ivo Jevnikar: 40 Slovenskih dnevov v Kanadi

V koledarju goriške Mohorjeve družbe za leto 2000 je pod naslovom "40 SLOVENSKIH DNEVOV V KANADI" objavljen obširen članek o Slovenskem dnevu v Boltonu, ki ga je napisal tržaški javni delavec Ivo Jevnikar, lanskoletni glavni govornik na tej prireditvi. Poleg obširnega opisa te prireditve, ki sta jo organizirala Kanadski slovenski svet in Slovensko letovišče, ter omembe nekaterih slavnostnih govornikov na tej tradicionalni prireditvi v preteklih letih, se je avtor članka dotaknil tudi nekaterih drugih značilnosti in aktivnosti torontskih Slovencev.

Avtor članka je opazil navezanost naših ljudi na škofa Slomška, saj se je lansko leto tudi tukaj veliko govorilo o tem slavnem slovenskem škofu, ki ga je sveti oče lansko jesen proglasil za blaženega. Na kratko je opisal tudi zgodovino Slovenskega letovišča v Boltonu in primorskega društva Simon Gregorčič.

Živahno delovanje Slovencev v Kanadi je opisano v dveh kratkih odstavkih, zato je razumljivo, da so podatki zelo skromni in ponekod tudi zastareli. Več pozornosti je avtor posvetil polemiki glede angleškega izraza za Slovenca (Slovenes ali Slovenians) in raznim ocenam, ki naj bi prikazale realistično število kanadskih Slovencev in načinu, kako je potekal popis prebivalstva leta 1996, ki je končno s pravim vprašanjem na obrazcu "uradno zvečal število Slovencev od 8.050 v letu 1991 na 25.875 v letu 1996", saj je statistični urad ocenjeval narodnost glede na jezik prednikov in ne samo na državo, iz katere so kanadski prebivalci in njihovi predniki prišli, oziroma na jezik, ki ga doma govorijo.

Avtor članka se je v glavnem osredotočil na svoje interesno področje in na podatke, ki jih je med svojim kratkim bivanjem v Kanadi dobil od ljudi, s katerimi se je srečal.

publikacijah, ki jih je sam urejal, oziroma v katere je dopisoval, se zrcali njegovo lastno prilagajanje tujini, kakor tudi življenje širše slovenske skupnosti v Kanadi.

Prišel je čas...

...zorenja, zahvale, zadnjega srečanja, slovesa od dragih prijateljev in znancev iz daljnih začetkov bivanja v novi domovini.

Po dvajsetih letih boja z zahrbtno boleznijo je na svojem domu, v krogu ljubljene družine utrnil zadnjo solzo z oči in mirno z nasmehom na obrazu zaspal dobri Ovčjakov ata.

Jože Ovčjak je bil rojen 19. Januarja 1921 v gorenjski vasi Jama pri Kranju. Z dvajsetimi leti je bil 1. 1941 vpoklican v nemško vojsko, služil na Poljskem in pred odhodom na rusko fronto s kratkim dopustom izkoristil priliko za pobeg iz nemške vojske, se eno leto skrival in pozneje pridružil gorenjskim domobrancem.

V letu 1945 je s tisoči slovenskih beguncev delil usodo in potem tri leta živel v avstrijskem taborišču Spittal ob Dravi, kjer je našel življenjske prijatelje do današnjih dni. L. 1948 je emigriral v Kanado, delal na kmetijah in v rudnikih in se v letu 1949 v Lethbridge, Alberta poročil z izvoljenko Angelco. Naučil se je polagati parketna tla, kar je bilo njegovo delo nadaljnih dvajset let.

Družina z dvema deklicama se je kmalu preselila v Toronto, kjer je začela rasti mlada slovenska skupnost, nove družine in prva slovenska župnija v Kanadi, katere zvesti član je bila tudi Ovčjakova družina. Tu sta se deklicama pridružila še fantka. Skupno so preživljali mnogo srečnih in veselih let in dni v domači hiši, pri prijateljih, na slovenskem letovišču in dvoranah. Kdo ne pozna Silvije, poročene Kolarič, Anice, Joškota in Markota Ovčjak, teh naših mladih glasbenikov, gojiteljev slovenske glasbene in pevske kulture? Ata je bil vedno ponosen nanje, tih, skromen, prijazen, vedno z dobrotnim nasmehom na obrazu...

Zadnja leta, predno mu je bolezen načela moči, je Jože kot oskrbnik vedno in povsod priljubljen in spoštovan, delal

za Dufferin Peel Separate School Board. 24. oktobra lanskega leta je za Jožeta Ovčjaka prišel čas odhoda. V zgodnjih urah se je poslovil in odšel h Gospodarju po zasluženo plačilo. V newtorontski cerkvi je praznično donela pesem, se družila z molitvijo in izzvenela na pokopališču v Pastirčku, pesmi Sivije in Ani.

+++

Cvetje še ni zvenelo na Jožetovem grobu, ko je spet zazvonil navček in naznanil žalostno vest, da je 1. novembra iz Toronta odšla na večno praznovanje Marija Juha, rojena Zupančič, 6. Novembra 1928 v Stični na Dolenjskem.

S pokojnim možem Antonom sta bila med prvimi Slovenci, ki so v l. 1948 začeli prihajati v Kanado.

Svojim trem otrokom, Majdi, Janezu in Franku sta zapustila zgled poštenega, delavnega in vernega Slovenca. Pokojna Marija je svoje življenje razdajala bližnjemu. Njeno materinsko srce je utripalo preko družine in lastnih otrok za mnoge v potrebi. Zgodaj se je naučila voziti avto, da je hodila na delo, obiskovala bolnike, mlade matere z novorojenčki.

V župnijskih organizacijah pri Brezmadežni je z Marijinim odhodom nastala globoka vrzel, Dom Lipa pogreša eno najzvestejših prostovoljk in Društvo vdov vztrajnosti drago prijateljico. Bog je varoval njeno zdravje. Nikdar v življenju ni iskala zdravniške pomoči. V kratki bolezni, katere je morda že čutila v zgodnjem poletju, je iskala pomoči pri Križanem, ki jo je v vidnem znamenju v njenem domu spremljal vse življenje.

Njeno slovo v cerkvi Brezmadežne je bil praznik zahvale. Polna cerkev, prekrasno zborovsko in ljudsko petje, krščanska liturgija upanja in božjega usmiljenja dvigne našo misel iz zemskih težav v višje duhovne sfere, h Bogu, za katerega smo vsi ustvarjeni.....

Anica Resnik

Spletne strani dr. Damjane Bratuž

Naša znamenita kanadska Slovenka iz ontarijskega Londona obvešča bralce našega tiska, da so njene spletne strani že na ogled na naslovu <http://www.trybus.net/~bratuž>

in da bo tam v začetku februarja predstavljena celotna slovesnost podelitve častnega doktorata (hooding) Oscarju Petersonu. V svojem sporočilu sicer skromno pripominja, da njene objave na internetu še niso "povsem urejene" in da "še le nastajajo". Kdor pa si bo ogledal te njene spletne strani že zdaj, bo zlahka ugotovil, da je prav vse, kar je tam, vzorno predstavljeno (tudi v barvnih slikah) in vsebinsko na pohvalno visokem kulturnem nivoju. Pod fotografijo prof. dr. Damjane Bratuž beremo poklon predsednika Univerze zahodnega Ontarija, ki opisuje njeno glasbeno poslanstvo kot "a gift to impart extraordinary insights to an entire generation of young Canadian pianists." ("dar, ki je podelil izreden poduk celotni generaciji mladih kanadskih pianistov"). Spletne strani z gornjim naslovom imajo sledeče dele: Curriculum, Programs, Itineraries, Essays; More Information: Italian, Slovenian; Special Projects: Urbisaglia; Retirement Tribute .- I.D.

This year's Scholarship Recipients of SCSF

The Slovenian Canadian Scholarship Foundation held its third annual Banquet in October, 1999 at St. Gregory the Great Parish Centre. This year, seven students were honoured with bursaries and scholarships for their academic excellence and involvement in their Slovenian communities. The SCSF was founded three years ago to encourage youth of Slovenian descent to pursue academic excellence and to continue exemplifying pride in their rich Slovenian roots and traditions. It is hope that our young people inspired to get a good education, will build on the pioneer spirit of the Slovenian community of the past and present, and assume leadership roles in the future.

With the cooperation and assistance of VPZ Bled, Beamsville, St. Gregory the Great Parish, Hamilton and Lipa Park SND, St. Catharines as well as the generous support of the Slovenian community in Hamilton/Wentworth, Halton and Niagara Regions, two scholarships of \$1000 each and 5 bursaries of \$250 were awarded.

Special guests at this year's gala event included His Excellency, Dr. Božo Cerar, Amabassador to Canada for the Republic of Slovenia, from Ottawa who commended all the recipients for their academic excellence and encouraged them and all Slovenian youth to continue to take pride in their Slovenian cultural roots and to be proud Canadians. The Honourary Counsul of the Republic of Slovenia, Jože Slobodnik was the keynote

speaker. He touched everyone with his personal life story and shared words of wisdom for future success with all the youth who were present.

This year's Scholarship recipients were: Štefan Atalick who graduated with a 93% OAC average and is enrolled in a five year honours program in Physics at the University of Waterloo and Natalie Evngans who graduated with high honours from high school and is now studying at York University, Toronto majoring in music.

The five Bursary awards were presented to: Sylvia Del Conte (Mikolič) who is a fine arts graduate of Nova Scotia College of Art & Design and is now pursuing a Bachelor of Education degree; Martin Dim who is enrolled in a Bachelor of Education degree program at Brock University in St. Catharines; Julie Habjan studying at Brock University and working towards an Honours B.A. degree in physical education; Emily Novak who is enrolled in a Business Administration program at Mohawk College in Hamilton; and Jason Prša who is pursuing an Honours Electrical Engineering degree at Lakehead University in Thunder Bay.

The entertainment program was provided by "Nagelj" well known youth dancers from Toronto who featured dances from the regions of Primorska and Štajerska, and by Vili Verhovšek, 1998 bursary recipient who presented his renditions of Elvis Presley and

Martin Dim, Natalia Evngans, Štefan Atalick, Julie Ann Habjan, (for) Jason Prša, Emily Novak, (for) Sylvia Del Conte

CENJENI BRALCI: Vabimo vas, da se tudi vi oglasite v našem SKUPNEM časopisu z opisom svojih doživljajev. Vsak najmanjši drobec iz vsakdanjega življenja naših rojakov po Kanadi je dragocen in branja vreden. Svoja pisma in druge dopise nam lahko pošljete napisane tudi z navadnim svinčnikom ali kulijem. Drugi bralci bodo veseli vaših sporočil in se bodo iz njih verjetno tudi česa novega naučili. Pišite o sebi, o svojih, pa še o slovenskih priseljencih iz vaše okolice! Vsak vaš dopis bodo brali tudi Slovenci iz Vancouvra, Calgaryja, Edmontona, Winnipega, Montreala, *morda celo vaši sorodniki v Sloveniji*. Vsaka priseljska zgodba, ki se vam osebno mogoče zdi malenkostna, je vredna objave, samo da je iskrena in vsebinsko dostojno oblikovana za javnost. Zakaj ne bi poskusili? *(Naslov svojega časopisa imate na 3.strani vsake številke)*. Pred seboj imate najnovejšo izdajo "Glasila kanadskih Slovencev." Oglejte si njeno domačo vsebino in se odločite za sodelovanje! - Tokrat vas vabi k pisanju *Ivan Dolenc*

Slovenian folk songs.

The SCSF was established in 1997 and incorporated in 1999. The Board of Directors include: E. Kodarin, pres.; J. Ponikvar, v.p.; J. Prša, sec.; J. Kranjc, legal advisor; M. Pogachar, Lipa Park SND; R. Rev, St. Gregory Parish Council; L. Lesica, VPZ Bled; L. Dim, A. Farkas and D. Demšar. Planning has already commenced for the 4th Annual Slovenian Canadian Scholarship Foundation banquet to be held Saturday, October 7, 2000 at VPZ Bled in Beamsville.

by Jerry G. Ponikvar

IZ ŠIRNEGA SVETA smo zvedeli za slovensko novico, da je slovenska vlada v afriški državi Zambiji imenovala za častnega konzula republike Slovenije slovenskega misijonarja Staneta Rozmana. Konzulat je začel delovati v mestu Nangomi, sto kilometrov severozahodno od prestolnice Lusake. Zdajšnjega častnega konzula Rozmana poznamo v Kanadi iz *oktobrskse številke "Glasila kanadskih Slovencev"*, kjer omenja urednica *Majda Gunčar* njegovo cenjeno ime v svoji zanimivi reportaži o Slovincih v Afriki ...

KAJ SE JE ŠE ZGODILO OKOLI LETA 1000

Mirko Čepič

Še nekaj zgodovinskih dogodkov. Štiri leta pred novim tisočletjem so Benečani prvič napadli kraje v Dalmaciji. S tem so začeli uresničevati svojo zamisel, da je Jadransko morje zgolj njihovo. Tudi v Angliji in na Irskem je bilo hudo. Domačini so se vojskovali z osvajalci Danci in Norvežani. Prav iz Anglije zanimivost, namreč uvedba pobiranja davkov. Ker je moral angleški kralj plačevati Dancem tribut, je uvedel pobiranje prvega državnega davka na svetu na sploh. Imenovali so ga Danegeld. V Španiji so prav ob prehodu v novo tisočletje začeli resneje preganjati Arabce. Ob prehodu leta 1000 je Bizanc dosegel svoj največji obseg. Zasedli so Armenijo na Kavkazu, zagotovili so si vpliv v Rusiji, uničili so bolgarsko državo Samuela, ki je vladal v mestu Ohrid. Čas okoli tisočletja je bil zaznamovan s pokristjanjevanjem na vzhodu in na Islandiji, kjer so novo vero sprejeli točno leta 1000. Boj med cerkveno in posvetno oblastjo je dobival vedno večje razsežnosti.

V tem času so po Evropi strahotno pustošile lakote. Samo za primer: v Angliji so imeli od leta 975 do leta 1025 šest velikih lakot. V novem tisočletju je lakota obiskala Anglijo leta 1004, 1008, 1012 in 1025. Podobno je bilo v Franciji. Vsa Evropa je doživela veliko lakoto leta 1016. Ljudje so jedli lubje in kanibalizem, ljudožerstvo, ni bilo neznano. Morda je bila v tem času nekakšna majhna ledena doba, v kateri so rastline zgubile pred dozorevanjem.

Pred novim tisočletjem je prišlo med kristjani do prvih herezij. Bogomili so nastali sredi 10. stoletja v Bolgariji in so se nato širili po vsej Evropi. Ime so dobili po popu Bogomilu. V Grčiji so jih imenovali kodugeri, v Srbiji babuni, v Italiji patageni po mestni četrti v Milanu, v Franciji in Nemčiji pa katari. Razen v Bosni, so s temi heretiki dokončno obračunali v 14. stoletju. Verniki so imeli dovolj nasilja bogatašev, cerkvenih oblasti in seveda tudi kraljevih oblastnikov. Zagovarjali so revščino. Priznavali so dva boga, dobrega in grdega ali slabega. Zavračali so staro zavezo, molitve, križ, cerkve, ikone in seveda nadrejene v cerkvi. Molili in izpovedovali so se doma, molili pa so le Oče naš.

Časi okoli prehoda v novo tisočletje so bili še zelo mračni. Prva znamenja nekašne radosti pridejo v 11. stoletju s

prvimi trubadurji, ki prepevajo ljubezenske pesmi. Tudi to navado so prevzeli od Arabcev. Znamenita Pesem o Rolandu nastane šele konec 11. stol.

V glasbi je bilo vse dokaj mračno, saj so peli enoglasno in večglasno petje so začeli razvijati šele v novem tisočletju. Poleg brenkal so poznali orgle, ki so jih razvili v Bizancu. Prav v času novega tisočletja so v Franciji in Nemčiji na veliko gradili orgle. Pri gradnji cerkva ni bilo še nobenih novosti. Tako imenovani gotski stil nastane šele v 12. in 13. stoletju. Tudi vojaška oprema se že stoletja ni spreminjala. Iz tistih časov vendar nekaj nenavadnega. Na Lateranskem koncilu leta 1139, torej v 12. stoletju, so prepovedali uporabo samostrela v bojih med kristjani. Samostrel je kratak lok z jeklenim tetivom in kratko, jekleno puščico. Gre za prvi primer prepovedi nevarnega orožja v zgodovini človeštva. S tem lokom so namreč lahko na razdalji 150 metrov prebili vitezov oklep...

Preveslali smo tisočletje in pred nami je novo. Pravijo, da so za nami težki časi, pred nami pa časi težav. Če bo le mogoče, se jim izognimo, toda kako? Pred tisoč leti naj bi bilo v uporabi le 400 imen, saj priimkov takrat sploh še ni bilo. Otroke so imenovali po takratnih slovanskih bogovih: Črt, Črtomir, Bogomir, Šiva, Vesna in druga imena bogov. Sedaj imamo v Sloveniji okoli 85 tisoč priimkov. Med njimi imamo priimke kot so Cepec, Mesojedec, Butara (nerodna ženska kmečka butara), Drekonja in Smrtnik.

Ker nas je v Sloveniji dva milijona, imamo za toliko tudi imen. Toda, pogledjmo si naprej ženska imena. Na prvem mestu je ime Marija. Žensk z imenom Marija, Mara, Marička ali Marica jih je kar 150 tisoč. Predstavljajte si hrušč in trušč, če bi lahko vse slovenske ženske hkrati odgovorile na klic - Marija!!! Na drugem mestu je ime Ana, na tretjem Frančiška. Pri moških imenih ni na prvem mestu Janez, temveč Franc. S tem imenom kličejo okoli 80 tisoč moških. Na drugem mestu je moško ime Jože, na tretjem Anton, četrtem Ivan in šele na petem je Janez kranjski. Ko so Lucijo preimenovali v Lučko, so zlobneži dejali, nikar tega imena, ker jo bodo na starost klicali Lampa. Za zaključek še naslednja šala Bernarda Shawa. Vprašali so ga, kam bi šel, v nebesa ali pekel. Odgovoril je: "V raju je sicer boljše podnebje, toda v peklu je prav gotovo boljša družba." Naj živi novo tisočletje. □

IFIGENIJA SIMONVIČ:

2000-krat OH IN OH

Če kaj dokazuje moč medijev, ga dokazuje splošna obsedenost z letom 2000. Bojim se, da se prijemlje tudi mene, vsaj pobalinska trma, da ne bom letos res nikomur pisala in da ne bom praznovala.

Kaj pričakujem od Novega leta, kaj od novega tisočletja?

Sem čez polovico svojega življenja, zmeraj bolj pogosto hodim na pogrebe prijateljev in sorodnikov, zavedanje konca me sili v vedno krutejšo samokritiko. Za vse, kar se mi je zdelo še dosegljivo, mi zdaj že zmanjkuje časa.

Slutim, da lahko doživim asimilacijo Slovencev med druge Evropejce. Torej bo konec potrebe po vzdrževanju vsega tistega - naj bo še bolj skromno! - s čimer smo lahko dokazovali svojo koreninsko identiteto in za kar se je mnogim zdelo vredno celo umreti. Bojim se, da smo že preonesnažili ta planet. Postiljamo si tako, da ne bo mogoče več živeti, spati z mirno vestjo pa ni več mogoče - vsaj odraslim ne. Zdi se mi, da je genetska neo-ultra-umetna-rehabilitacija živih bitij naše zadnje panično tiščanje vode v breg - skeptična sem do tega "napredka". Ne zavidam nikomur, ki upa, da bo dočakal leto 2100. Če bo kakšen tak nesrečnik, se bo kot brodolomec kake čudežno ubegle barke zatekel v ne preveč radioaktivno oazo, kjer se bo zahlepal pred sosedi, da mu ne bo treba vedeti, da jih nima. 3000 gotovo ne bo več vračunano v takoimenovano naše štetje.

Osebnost mi je malo mar. Veselim se pol ducata novoletnih telefonskih klicev. Če želi kdo priti k nama v London, je dobrodošel, a jaz ne želim iti nikamor, še najmanj ne na kakšno splošno rajanje. Koliko raket bo šlo v zrak, koliko majhnih sovic bo umrlo od strahu, koliko stotonskih oblakov strupa bomo zakuhal, ker ne bomo mirno spali tisto noč in pustili spati svoj planet... Ljudje bodo gotovo tudi to noč obljubljali nemogoče, prezebali, stradali, bežali z doma, se tepli, posiljevali in ubijali. Kaj bom počela jaz? Ali mi bo uspelo še naprej "ne zdrkniti nižje"? Ali bom koga ljubila? Ali bom napisala kakšno pesem?

Ali bom nazdravila? Seveda, kronični brezup lahko premagujem samo s kroničnim upom, s ponarejeno radoživostjo ali z akutno zaslepljenostjo. Živeli!

pisma bralcev

Spoštovani g. Dolenc,

še preden sem prejela vašo prijazno in zelo dobrodošlo ponudbo za opisovanje mojih potovanj, sem vam želela pisati in izraziti svojo veliko hvaležnost za vašo ljubeznivo in nadvse nepričakovano oceno, ki sem jo odkrila v številki "Glasila" za julij/avgust.

Pripravljam se na gostovanje pri univerzi v Helsinkih, kjer bom vodila v februarju in marcu vrsto seminarjev. Pred svojim odhodom (31. januarja) upam dokončati svoj *Website*, v katerem bom imela tudi Slovensko sekcijo. Citirala bom pod datumom najprej vaše besede!

Za sekcijo *Special* končujem opis svojega lanskega obiska v Urbisagliu, mestecu južno od Ancone, kjer je bil moj oče interniran l. 1941 in kjer so razstavili slike, pesmice in pisma, ki jih je bil moj oče prinesel s seboj v Kanado. Tam sem igrala spored na religiozne teme in sodelovala pri okrogli mizi. Ta svoj *Intervento* zdaj prevajam za Webpage v angleščino. Zelo rada bi vam ga poslala pred svojim odhodom za objavo v "Glasilu". V njem omenjam tudi svoja doživetja v Novi Zelandiji. Po svojem povratku (iz Finske) vam bom prav rada pripravila v slovenščini opis mojega obiska v Novi Zelandiji. Imam slike, ne samo iz Rotorua, ampak tudi iz severnega mesteca Kaitaia, kjer je pozdrav napisan najprej v jeziku Maorov, nato pa sledi "Dobro došli!" in šele potem "Welcome". Pred sto leti so se tam naselili Dalmatinci...

V zadnji številki "Glasila" na str. 9 pišete o Oscarju Petersonu. Naši univerzi (v Londonu) sem ponudila, da bi bila njegov *hooder*, ko smo mu junija meseca podelili častni doktorat. Takrat je bil ravnokar prejel novico o japonski nagradi. Imam slike s te slovesnosti / *hooding*)... Na str. 22 pa pišete o Slavuju Žižku — lani je bil gost naše univerze, na žalost sem bila takrat v Evropi.

Ganjena sem bila, ko sem v isti številki zagledala sliko "Miklavževanje" Toneta Kobala, ki je ena mojih dragocenih posesti.—

Želim vam vse najboljše v Novem letu!

Damjana Bratuž, London, Ontario

Cenjeno uredništvo!

Prejela sem Glasilo in ga z zanimanjem prebrala. Zelo bogato je, s številnimi članki. Spominja me na Australian Slovenian Review, ki ga je tukaj izdajala mlajša generacija v angleščini. Po štirih letih dela, so se naveličali in ga ukinili, kar se mi še zmeraj zdi škoda. Ampak zastoj delati in hkrati poslušati očitke z vseh strani, ljudi počasi zdela. Saj je najbrž pri vas podobno!

Srečno novo leto in lep pozdrav!

Metka Čuk, Avstralija

Spoštovani!

Prilagam ček za naročnino "Glasila kanadskih Slovencev" za dve leti - za l. 2000 in 2001. Z mojem ga zelo rada bereva, posebno še, ker je v zadnjem času pridobil na literarni kvaliteti.

Želim vam vesel Božič, v novem letu pa miru, zadovoljstva in zdravja!

Silvia M. Čepin, Windsor, Ontario

Hvala za poslano šesto številko "Glasila". Posebno zanimiv je prispevek Ifigenije Simonović. Ali bi lahko dobil njen naslov, da ji čestitam k duhovitemu pismu? Hvala.

Lep pozdrav in vesel Božič in srečno novo leto 2000...!

Janez Arnež, Studia Slovenica

Oprostite, da se nisem prej oglasila s čestitkami in dobrimi željami za novo leto in tisočletje in vse drugo... in predvsem, z zahvalo za lepo Glasilo - tokrat se RES pozna razlika - v raznolikosti prispevkov, v oblikovanju - nove črke res naredijo veliko boljši vtis! Prav lep pozdrav,

Metka Zupančič, Minneapolis, ZDA

"Ciklus *Sonetje nesreče* (Kranjska čbelica, 1834) je prva Prešernova generalna izpoved. V 6. sonetih, ki zaznamujejo 6 temeljnih bivanjskih položajev (od duhovne varnosti sredi tradicionalnega vaškega sveta pa do skrajnega dvoma, obupa in "življenja gnusa"), je v arhitektonsko izdelanem loku zarisana pot od naivne do moderne skeptične zavesti. V sklepnem vrhu je resignacija, vendar resignacija kljubovalne vrste, izražena z večpomensko metaforiko..."— Dr. Boris Paternu v *Enciklopediji Slovenije*.

Iz VELIKE PRATIKE

Februar

Svečnica zelena,
velika noč snežena.

Če je svečnica topla, sončnega
vremena,
čebele bogate, dobrega
plemena.

Na svečnico in Blaževo lepo,
veliko v jeseni vina bo.

Pust na trati,
velika noč na peči.

Če sv. Petra stol (22.) mrazi,
dolgo časa zima še trpi.

"Redni odjemalec tiskanih ali elektronskih novic iz našega sedanjega življenja je lahko opazil (natančneje: tega seveda ni opazil), da med najbolj udarnimi že dolgo ni takih, ki govorijo o kulturi. Meso, mleko, volitve, konkordat, koalicija, celo medvedi - to so slovenske vesti s konca tisočletja. Vročih novic kultura nima; ni velikih škandalov, ki bi zaudarjali po nacionalni trohnobi, pa tudi tako velikih dosežkov ni, da bi o njih na medijskem dvorišču prav na glas kokodakala naša mlada slovenska kura." - Peter Kolšek v prilogi Dela "Izziv 2000"

Spletne strani
Vseslovenskega
kulturnega odbora so
na naslovu
www.vsko.com

Presenetljivo nenavadno pismo

(Ali : Kaj vse nam lahko prinese naš izseljenski tisk?)

Sredi prazničnih dni ob koncu leta in stoletja sem dobil v uredništvu "Glasila" v roke pismo, ki je imelo na zalepnici ob mojem imenu oznako "Osebnost".

Pošiljateljvega imena nisem spoznal in tako sem odnesel pismo v avto in ga do poznega večera nemarno prevažal na svojih poteh naokrog, ne da bi ga odprl in prebral. Mislil sem si, da se oglašča nov dopisnik s svojim člankom, s tem pa se tako in tako nikamor ne muči, saj nova številka časopisa ne izide pred koncem januarja 2000...

Končno sem pismo le odprl in se zagledal v doma izdelano kartico z lepo risbo in šestimi slovenskimi verzi... In ko sem začel brati rokopis, ki je na gosto prekril obe notranji strani, sem kratkomalo ostrmel. "Vem, da se boste začudili, ko prejmete tole kartico," je bilo tam zapisano. "Tako vam bom pojasnila, zakaj vam pišem osebno... V Ameriki imate verjetno soimenjaka, ki se prav tako piše kot vi in je moj bratranec... Po vojni mojih sorodnikov iz Maribora nisem več našla tam, kjer so nekoč stanovali, in tudi mi drugi smo se razkropili po vsem svetu... Poizvedovala sem tu in tam in zvedela, da se je Ivan izselil k stricu v Ameriko. Naslova žal nisem mogla dobiti."

Tu sem se ustavil, ne da bi vedel zakaj, in se z notranjimi očmi dotaknil nekaterih dogodkov iz časa, ko smo odhajali v svet... Tudi hišo na Aleksandrovi 49 v Mariboru sem videl, v vojni porušeno do temeljev, ko pa je prek ceste od nje padlo na glavni železniški kolodvor toliko bomb... Spomnil sem se fotografije svojega strica iz Philadelphije, brata moje mame, ki je umrl prav tiste dni, ko sem na Dunaju čakal na njegovo garantno pismo... Kakšna velika slučajnost, da tudi to praznično pismo govori o Ameriki!... Moja sestrična? Samo eno sestrično sem bolje poznal, zadnjikrat sva se sestala in se obenem razšla pred 56-imi leti v okupiranem Mariboru, in takrat sem bil star petnajst let... Zbral sem se in bral dalje:

"...Pred petnajstimi leti je tudi mene usoda zanesla v Kanado.

Tudi v tem času sem poskušala zvedeti, kje je moj bratranec - a brez

Silvia M. Čepin iz Windsorja je s pomočjo našega časopisa našla svojega pogrešanega bratranca... po petih desetletjih!

pomagate razjasniti to uganko..."

Še enkrat sem pregledal njen podpis in tokrat sem ob njenem poročnem imenu, ki mi ni prav nič povedalo o njej, odkril še pripis z njenim dekliškim imenom: Lubejeva, tako pa se je pisala moja mama pred poroko z mojim očetom!

Ona je! Moja sestrična Silvia! Lahko si mislite, da sem imel solzne oči. V Windsorju živi že petnajst let moja sestrična, ne da bi midva vedela drug za drugega! Presrečen sem povedal to veselo novico svoji ženi, potem so za to zvedele še najine hčerke, ki doslej v vseh svojih kanadskih letih niso imele v Kanadi enega edinega sorodnika - a so si to vedno tako zelo zelo želele! Epilog je kaj kratek : svojo drago sestrično sem poklical po telefonu še isti večer... Vsa vzneta je bila, ko je po tolikih letih slišala moj glas. Tudi zajokala je! In vesela je bila, da je odposlala svoje nenavadno pismo na naslov uredništva...

Morala te presenetljive zgodbe pa je, da se brez našega izseljenskega tiska nikoli ne bi našla na tem širnem kontinentu. "Glasilo kanadskih Slovencev" utegne jutri ali pojutrišnjem prinesiti tudi vam, drage bralke in bralci, podobno veselo novico in povezavo z "izgubljenimi" sorodniki ali drugimi dobrimi ljudmi našega rodu iz več ali manj oddaljenih kanadskih krajev in provinc, če bo le naš tisk še dolgo izhajal in dosegel domove kar največjega števila naših rojakinj in rojakov!

uspeha!... Mojim očem nisem mogla verjeti, ko sem v "Glasilu kanadskih Slovencev" zasledila ime Ivan Dolenc. "Gola slučajnost, sem si rekla in pri tem je ostalo do danes. Prosila bi vas, da mi

..."

Še enkrat sem pregledal njen podpis in tokrat sem ob njenem poročnem imenu, ki mi ni prav nič povedalo o njej, odkril še pripis z njenim dekliškim imenom: Lubejeva, tako pa se je pisala moja mama pred poroko z mojim očetom!

Ona je! Moja sestrična Silvia! Lahko si mislite, da sem imel solzne oči. V Windsorju živi že petnajst let moja sestrična, ne da bi midva vedela drug za drugega! Presrečen sem povedal to veselo novico svoji ženi, potem so za to zvedele še najine hčerke, ki doslej v vseh svojih kanadskih letih niso imele v Kanadi enega edinega sorodnika - a so si to vedno tako zelo zelo želele! Epilog je kaj kratek : svojo drago sestrično sem poklical po telefonu še isti večer... Vsa vzneta je bila, ko je po tolikih letih slišala moj glas. Tudi zajokala je! In vesela je bila, da je odposlala svoje nenavadno pismo na naslov uredništva...

Morala te presenetljive zgodbe pa je, da se brez našega izseljenskega tiska nikoli ne bi našla na tem širnem kontinentu. "Glasilo kanadskih Slovencev" utegne jutri ali pojutrišnjem prinesiti tudi vam, drage bralke in bralci, podobno veselo novico in povezavo z "izgubljenimi" sorodniki ali drugimi dobrimi ljudmi našega rodu iz več ali manj oddaljenih kanadskih krajev in provinc, če bo le naš tisk še dolgo izhajal in dosegel domove kar največjega števila naših rojakinj in rojakov!

Ivan Dolenc

kulinarika

Babičini nasveti

Juhe takšne in drugačne

Juha nam vedno tekne. Še najbolj v zimskem času. Seveda je kraljica juh prava goveja juha z domačimi rezanci. Današnji hitri način življenja nam nemalokrat onemogoča pripravo in kuho prave juhe, zato si pomagamo z različnimi koncentraty juh iz vrečk in jušnimi kockami. Teh se hitro naveličamo, postanejo enolične. Z malo spretnosti in iznajdljivosti lahko te juhe pripravimo drugače...

Juha z jajcem

Štiri kruhove rezine opečemo z obeh strani na maslu. Posebej spečemo štiri jajca na oko. Na krožnike položimo opečen kruh, na vsako rezino kruha denemo spečeno jajce, ki ga potresemo s seseklanim zelenim peteršiljem/po želji popopramo/. Podlijemo z govejo juho iz kocke. Juha je krepilna in primerna tudi za prežično obloženo mizo.

Juha s krompirjem

Naribamo dva krompirja, en korenček, košček zelene, malo peteršiljeve koreninice in drobno čebulo ter vse denemo v mrzlo vodo in kuhamo. Dodamo rezino na drobne kocke narezane, prepražene slanine, malo bazilike, majarona in žlico paradižnikove mezge. Nazadnje dodamo jušno kocko ali dve in sesekljan peteršilj. Če želimo, lahko krompir, korenček, zeleno in čebulo tudi zmiksamo in dobimo kremno juho.

m.g.

Cenjene bralce Glasila obveščamo, da je pravilna rešitev letoletne nagradne križanke: SREČNO V NOVO TISOČLETJE. Izžrebana je bila g. Dragožet Lojzka iz Pickeringa, ki je bila že pisno obveščena, da prejme v dar lepo knjižno nagrado *Tresures of Slovenia* in jo je po pošti že tudi sprejela. Obvestilo in darilo je nagrajenka sprejela od Slovenske ambasade v Ottawi osebno od g. veleposlanika Dr. Boža Cerarja.

-Nikakor ne morem nehati kaditi.

-Zakaj ne poskušaš z bonboni?

-Saj sem že poskušal, a jih ne morem prižgati.

-Angleščino sem se naučil govoriti v borih sedmih dneh. -Tega pa ne morem razumeti. -Zanimivo, da me tudi Angleži ne razumejo!

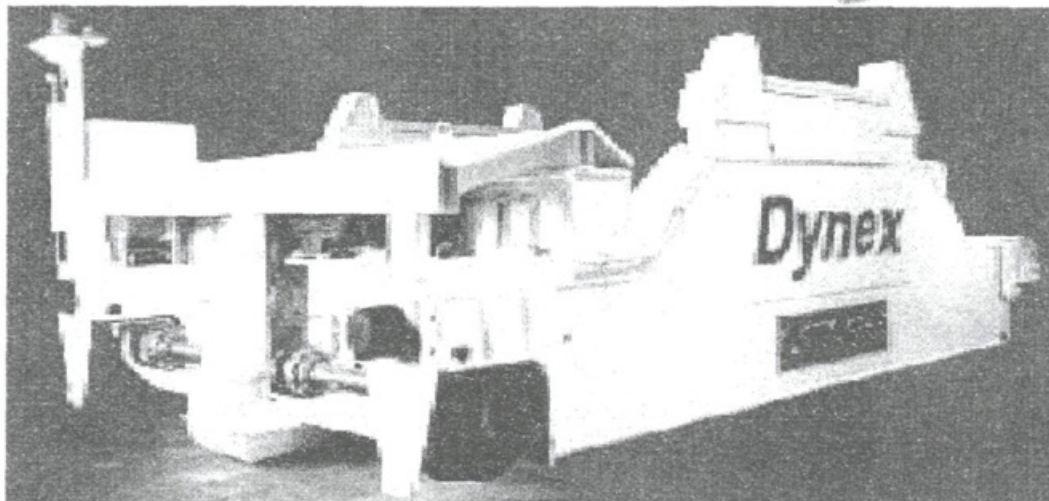
Titan

2300 Forbes Street, Whitby, Ontario Canada L1N 8M3

Tel: 905 721 1200 Fax: 905 721 1204

Website: <http://www.dynexeng.com>

Email: pkoslik@dynexeng.com

Turnkey Steel Mill Equipment

ROCKWOOD OPTICAL

owner:

MARJAN MOZETIČ

- Eye Examinations Arranged
- Laboratory on Premises
  - Lenses Duplicated
  - Prompt Service
  - Repairs

Rockwood Mall
4141 Dixie Road, Missisagua
Tel: 625 6444

LEADERSHIP
MANAGEMENT
CANADA INC.

Mastering Leadership Frank J. Kreze

President Licensee

e-mail: fkreze@bar.imag.net

Pager:

4163185821@pcs.cantelatt.com

192 Park Avenue
Holland Landing, Ontario
L9N 1J7

**ALDERWOOD
JEWELLERY**

Miro or Peter Rak
will be happy to discuss
with you all the
characteristics of Diamonds and
other precious stones.

Alderwood Plaza
857 Browns Line
Etobicoke, ON, M8W 3V7
Phone: (416) 255-4429

-Kakšnega spola je veter?
-Moškega, ker ženskam krila dviguje.

-Moram vam povedati, da pitje
alkohola krajša življenje.
-To bo držalo. Tudi sam opažam, da
mi čas v gostilni tako hitro mine.

-Jezi me, ker ne morem odvaditi žene,
da hodi spat pozno po polnoči...
-Zakaj pa je tako dolgo pokonci?
-Mene čaka.

Anekdota

Za premiero svoje drame je dramatik Bernard Shaw poslal svojemu
zagrizenemu političnemu nasprotniku Winstonu Churchillju dve vstopnici
z naslednjim pismom:

"Spoštovani gospod! Pošiljam vam dve vstopnici za premiero. Ena je za
vas, druga pa za kakega vašega prijatelja. Če ga imate?"

Churchill je kratko odgovoril:

"Spoštovani gospod! Vračam vam dve poslani vstopnici, ker sem v času
vaše premiere zadržan. Prišel pa bom na reprizo. Če bo?"

GRADBENO PODJETJE JOE KASTELIC LIMITED

KVALITETA,
KI JI VSEKAKOR
LAHKO ZAUPATE

TEL: (416) 255-2085 HOME: (905) 2715538 770 BROWNS LINE TORONTO, ONT. M8W 3W2

**MIHAEL
ACTION
INTERNATIONAL**

**MEC
GROUP
LIMITED**

Conduc Electric
Industrial, Commercial & Institutional

MIHAEL LUZAR

TEL: 905-271-0672

OR: 416-737-6813

FAX 905-271-7383

IN SLOVENIA: 011-386-68-848-50

E-Mail: mihael@ihome.com

REPRESENTING ALL RHEEM PRODUCTS
IN SLOVENIA AND REPUBLICS OF
FORMER JUGOSLAVIA WE PROVIDE
DESIGN AND INSTALLATION OF ALL
TYPES AND SIZES OF HVAC SYSTEMS -
INDUSTRIAL / RESIDENTIAL / COMMER-
CIAL / INSTITUTIONAL / SPECIALIZED
FACILITIES - EQUIPMENT CAN BE
PURCHASED AND ARRANGED FROM
CANADA OR SLOVENIA

John Recel
EI5513

105 Riverhead Drive
Etobicoke, Ontario
M9W 4H1

Tel: 416 741 7374
Fax: 416 741 7372
Pager: 416 331 3641

WHIZ - A - TOP LINEN

OWNED AND OPERATED BY THE
GRBAVAC FAMILY

LINENS FOR ALL OCCASIONS. LARGE VARIETY OF COLOURS.
LET US HELP MAKE YOUR EVENT COMPLETE

142 STAPELTON AVE.
HAMILTON, ON. L8H 3N8

TEL: 905 545 1316 FAX: 905 545 7869
WATS 1-800-263-8623

Anthony Klemencic
B.Sc., LL.B.
SLOVENSKI ODVETNIK

Tel: (416) 251-5281
Fax: (416) 251-0029
332 Browns Line
Toronto, M8W 3W2

TOP GRADE MOLDS, LTD

President:

Joe Slobodnik

929 Pantera Drive
Mississauga, Ontario
Canada, L4W 2R9
Phone: 905/625-9865
Fax: 905/625-5417
e-mail: tgm@topgrademolds.com
Website: www.topgrademolds.com

Quality since 1964

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

JANEZA E. KREKA

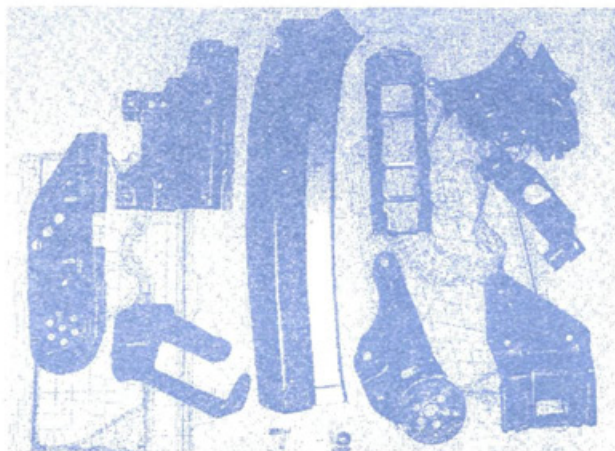
747 Brown's Line
Etobicoke, ON, M6W 3V7
Tel. (416) 252-6527
636 Euclid Ave. Toronto
ON. M6G 2V9

VSE BANČNE USLUGE NUDIMO POD IZREDNO KONKURENČNIMI POGOJI.

J.M. DIE Limited
909 Pantera Drive
Mississauga, Ontario
L4W 2R9

Tel: 905 625 9571
Fax: 905 625 2855

CUSTOM MANUFACTURES OF METAL STAMPING DIES

Complete engineering design and manufacturing for metal parts and tooling

Fully computerized technologically advanced CAD, CAM and CNC machinery

Production machinery up to 500 tons and 72x120" capacity

President: Joe Skof

Toronto

5. februar
Plesna skupina Mladi Glas, Banket na 739 Browns Line
12. februar
Holiday Gardens, Pickering, Banket
18. februar
Meddruštveni kulturni dan, 739 Browns Line
19. februar
Slovensko lovsko in ribiško društvo, Banket na 739 Browns Line
4. marec
Slovensko letovišče, Pustni banket na 739 Browns Line
12. marec
Župnija Brezmadežne, Misijonska tombola
25. marec
Kanadski slovenski kongres, Občni zbor na 739 Browns Line
26. marec
Nastop igralske skupie Lipa Park, St. Catharines na 739 Browns Line

Hamilton, Kitchener, Niagara

29. januar
Društvo Slovenski Park - Banket v župnijski dvorani
30. januar
Društvo Bled - Odsek Planica 1- Koline
5. februar
Narodni dom Lipa Park - Lovski banket
6. februar
Župnijsko Kulturno Društvo Hamilton - Kulturni dan
13. februar
Lipa Park - Koline
4. marec
Sv. Gregor - Pustovanje
4. marec
Slovensko Kulturno Društvo Sava Kitchener - Lovski banket
5. marec
Župnijska katoliška ženska zveza - Letni bazar
9. april
Slovensko društvo sv. Jožefa Hamilton - Letni banket
25. marec
Društvo Lipa Park - Banket
25. marec
Bled - Lovski in ribiški banket

GREEN ACRES MOTEL

1303 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, ON
L5E 1G5
Tel: (905) 278-6910

West Side Toronto
Adjacent to Downtown Toronto
Via Expressways

FAMILY MEAT & DELICATESSEN

Na razpolago imamo vse vrste domačih izdelkov, prekajeno meso, po naročilu odojčke, pečene na ražnju.

Za najboljšo postrežbo sta na voljo:
Mary ali Richard

278 Brown's Line
Toronto, ON, M8W 3T5
416 255-1098

Zobni zdravnik**Dr. A. P. Kačnik**

Rosedale Medical Centre,
600 Sherbourne St., Suite 401
(Bloor-Sherbourne subway)
Toronto, ON, M4X 1W4

Tel: 416.922.1161

ROCK GARDEN CAFÉ

OWNER:
BORIS MOZETIC

760 BRANT STREET
BURLINGTON, ONT.
905 / 632-8465

P. I. CONSTRUCTION**IVAN PEZDIREC**

GENERAL RENOVATION
COMMERCIAL AND RESIDENTIAL
LATING DRYWALL
ACOSTING CEILING TILES

PAGER: (416)600-2909
FAX: (905) 625-2990

1139 TALKA CR. MISSISSAUGA ON, L5C 1B1